

KUOPIO

TÄÄLLÄ ONNI
ON LUONNONVOIMA

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2018

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 17.1.2018

Sisällysluettelo

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen vuoden 2018 talousarvio (kv. 18.12.2017)	1
Käyttösuunnitelma 2018 materiaali:	9
Avainprosessien toimintaympäristöjen kuvaus, toiminnan painopisteet sekä toiminnalliset tavoitteet	
• Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	9
• Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	15
• Taidepalvelut	22
Tuloslaskelmat palveluprosesseittain	27
Mittarit ja suoritteet	30
Henkilöstösuunnitelma	32
Investoinnit	
• Investointiosan erittely	33
Talousarvion sitovuus	36

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Toiminta-ajatus

Palvelualue kehittää asukkaiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja toimintaympäristöjä sekä edistää kaupungin vetovoimaisuutta. Kulttuuri- ja liikuntapalveluilla edistetään asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Palveluiden järjestäminen jakaantuu omatoimiseen ja ohjattuun hyvinvointia edistävään toimintaan sekä taidepalveluihin.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut ja yhteistyötahot tarjoavat monipuoliset toimintaympäristöt sekä mahdollisuudet ja olosuhteet omatoimiselle tekemiselle, kokemiselle, tiedonhauille ja harrastamiselle. Kaupungin omia palveluita tuottavat kirjastolaitos, museokeskus sekä liikuntapaikat.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut aktivoivat yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa kaupunkilaisia toimimaan oman ja toistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä. Kaupungin omia palveluita tuottavat kansalaistoiminnan yksikkö sekä kansalaisopisto.

Taidepalvelut edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä teatteri-, musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia. Taidepalvelut ovat yksi keskeinen vetovoimatekijä, osaltaan taidepalvelut lisäävät myös kaupungin elinvoimaa. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginteatteri ja musiikkikeskus.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Asukasmäärän kasvu ja kuntaliitoksen myötä laajentunut alue sekä ikääntyneiden suhteellisen osuuden lisääntyminen luovat haasteen palveluiden järjestämiselle. Lasten ja nuorten tukeminen aktiivisiksi kansalaisiksi vaatii yhteistyötä eri toimijoilta ja palvelualueiden välillä. Kumppanuuteen perustuvien yhteistyöverkostojen rakentaminen on välttämätöntä kaupungin talouden kiristyessä. Ennaltaehkäisy, etsivätyö, varhainen tukeminen ja moniammatillinen yhteistyö ovat keskeisiä keinoja. Kaikessa kehittämisessä tulee huomioida kunta-, maakunta- ja sote -uudistus sekä sen jälkeen kuntiin jäävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuus.

Kuopion kaupunginkirjaston saatua opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella alueellisen kehittämistehtävän alueenaan Etelä- ja Pohjois-Savo, Kuopion kaupunginkirjasto tuottaa näiden alueiden kirjastopalveluja vahvistavia ja alueen osaamista lisääviä asiantuntijapalveluja ylimaakunnallisesti koko Savon alueelle ja myös valtakunnallisessa yhteistyössä valtakunnallisen kehittämistehtävän saaneen kirjaston kanssa (Helsinki).

Maakunnallisina palvelulaitoksina museot tuottavat hyvinvointi- ja asiantuntijapalveluja erilaisille kohderyhmille ja yhteistyökumppaneille. Kuopion museo –rakennuksen peruskorjaus- ja laajennustyön myötä keskitytään lähivuosina museotoiminnan monipuoliseen kehittämiseen.

Sisäliikuntasuunnitelman mukaisesti tavoitteena on jatkossa löytää uusia toimintamalleja, joissa siirrytään osin liikuntatilojen omistamisesta ja rakentamisesta liikunnan harrastajien kohdennettuun ja harkinnan varaiseen tukemiseen ja siten mahdollistetaan uusien käyttäjätarpeiden mukaisten liikuntatilojen syntyminen liikuntatoimijoiden itsenä tai yritysten toimesta.

Kuopion laajat maaseutualueet asettavat suuria haasteita hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden järjestämiselle. Koska maaseutualueilta on poistunut monia palveluita, on jatkossa tärkeää laajalla eri toimijoiden (kirjasto, terveystoimet, nuorisotyö, hyvinvointi) yhteistyöllä ja mm. asukastupatoiminnan kautta saada alueen asukkaille yhteistä kokoontumistilaa sekä aktivoivaa ja osallistavaa toimintaa. Vapaaehtois-/ vertaisohjaajatoiminta ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö on avainasemassa. Kehittämisen kannalta olennaista on olemassa olevien ja uusien hankkeiden hyödyntäminen. Mahdollisen Vuorikatu 27 rakennusten remontin vuoksi Kino Kuvakukolle joudutaan etsimään väistötilat.

Taidepalveluissa otetaan huomioon väestön ikärakenteen muutokset, yleinen taloudellinen tilanne sekä asiakkaiden vaatimustason ja odotusten muutokset. Taidepalveluihin tarvitaan lisää uusia asiakkaita. Musiikkikeskuksen toiminta siirretään Musiikkikeskuksen remontin ajaksi 1.1. – 31.8.2018 väistötiloihin. Teatteri ei ole vuonna 2018 kolmivuotiskausibudjetoinnissa, uusi 3-vuotinen budjetointikausi aloitetaan Musiikkikeskuksen kanssa yhtä aikaa 1.1.2019 lukien.

Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet

- Organisaatioiden välistä yhteistyötä tiivistetään hyödyntäen henkilöstön eläköitymistä sekä lähtövaihtuvuus.
- Kehitetään liikuntapaikkapalveluita siten, että toimintamalli mahdollistaa yksityisen palvelutuotannon kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla.
- Hyvinvointipalveluiden tiedotusta, markkinointia ja viestintää kehitetään ja tehostetaan.
- Maksupolitiikkaa tarkistetaan palveluittain ja asiakasryhmittäin.
- Palveluverkosto ja -taso mukautetaan käytettävissä olevien resurssien tasolle.
- Omatoimikirjastoratkaisujen ja omatoimiajan myötä kirjastojen tilat ja aineistot tehokkaaseen käyttöön
- Avustukset kohdennetaan kaupungin tavoitteiden mukaisesti.
- Kv:n sitova tavoite on vähentää sairauspoissaolojen määrää 2 pv/htv.

Toiminnan painopisteet

Hyvinvointipalveluiden palvelutuotteita ja tarjontaa koskevaa tiedotusta, markkinointia ja viestintää kehitetään siten, että asiakasmääriä eri palveluissa saadaan lisättyä.

Palveluverkostoa päivitetään asiakaspalvelun kehittämisen ja tilojen käytön tehostamisen näkökulmasta: tilojen monipuolinen käyttö, monialaisen palvelukulttuurin kehittäminen mahdollisuuksien ja alueiden tarpeiden mukaan painopisteenä lasten, nuorten ja asukkaiden osallisuuden lisääminen.

Kirjastopalveluja muotoillaan osallistamalla asiakkaita palvelujen suunnitteluun ja tekemällä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Kirjastossa toiminnan tavoitteena on asiakkuuksien ja asiakasmäärien kasvattaminen siten, että kaikki kirjastopalveluista hyötyvät saataisiin palvelun piiriin. Painopistealueena ovat lasten ja nuorten kirjastopalvelut, lapsiperheiden palvelut, monikulttuuriset kirjastopalvelut sekä ei-käyttäjien saaminen palvelun piiriin. Tavoitteena on mm. ehkäistä syrjäytymistä, edistää laajaa lukutaitoa ja digitaitoja sekä kunta-laisten hyvinvointia kirjastopalveluiden avulla.

Museokeskuksen toiminnassa painotetaan kaupungin strategian mukaisesti asiakaslähtöisiä, osallistavia ja ennaltaehkäiseviä palveluita, toiminnassa painotetaan yhteistyötä ja verkostoitumista.

Sisäliikuntatilaverkostoa kehitetään sisäliikuntasuunnitelman mukaisesti. Liikuntapaikkaverkoston laajuus ja hoitotaso mitoitetaan käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Palveluverkostoa kehitetään asiakastarpeiden mukaisesti resurssien puitteissa.

Kulttuurin ja liikunnan aktivoinnissa tarvelähtöinen toiminta kohdistetaan niille asiakasryhmille, joissa toimenpiteiden vaikuttavuus on suurin sekä talouden, että hyvinvoinnin kannalta arvioituna, mm. ikäihmiset, lapset ja nuoret, erityisryhmät, työttömät, syrjäytymisvaarassa olevat. Aktivoidaan paikallisia toimijoita yksittäisistä ihmisistä järjestöihin toimimaan palveluiden tuottajina. Kohdennetaan toimintamalleja esim. sosiaali- ja terveyspalveluiden, etsivän nuorisotyön toimijoiden kanssa.

Kansalaisopiston painopisteenä ovat kansalaisopistotoiminnan laadun kehittäminen, yhteistoimintakuntien ja Kuopion kansalaisopistotarjonnan tarvelähtöinen suunnittelu sekä edelleen ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen.

Kaupunginteatterin ja kaupunginorkesterin yhteistyö jatkuu. Teatteri keskittää päivälippumyyntiä Kuopio-infoon ja lipunmyyntiyhteistyötä jatketaan musiikkikeskuksen kanssa. Talojen toimintatapoja kehitetään niin, että yhteistyö voisi jatkossa entisestään lisääntyä.

Toiminnan painopisteiden vaikutukset osaamis- ja henkilöstötarpeeseen sekä henkilöstövaikutukset

Kirjastoissa rutiinitehtävät siirtyvät yhä enemmän verkkopalveluilla ja automaatiolla hoidettavaksi. Työ painottuu asiantuntijuutta ja digiosaamista sekä vuorovaikutustaitoja edellyttäviin tehtäviin. Uusi uimahalli-jäähalli kokonaisuus tulee vaikuttamaan henkilöstörakenteeseen.

Asukastuville tarvitaan lähiötyöntekijöitä kaupungin uudelleen sijoitettavista työntekijöistä, tällä toimenpiteellä kaupunki säästää varhe-maksuissa pidemmällä aikavälillä.

Henkilöstövaikutukset (määrälliset):

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen kokonaistyöajaksi ilman tukitoimina tarvittavaa työllistämistä on vuodelle 2018 asetettu 412,4 henkilötyövuotta. Talousarviossa asetetaan tavoitteeksi sairauspoissaolojen vähentäminen kahdella (2) päivällä/henkilötyövuosi. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella tämä tarkoittaa sairauspoissaolojen vähentymistä vuoden 2017 ennusteen 13 kalenteripäivästä 11 kalenteripäivään/htv. Laskennallisesti tämä tarkoittaisi sitä, että palvelualueen henkilöstön tuottavuus lisääntyisi 13,6 henkilötyövuotta poissaolojen vähentyessä.

Poissaolojen euromääräinen vähentämistavoite kohdentuu palvelualueella niihin toimintoihin, joissa poissaolot ovat aiheuttaneet sijaiskustannuksia. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella tämä tavoite tarkoittaa em. tuottavuuden lisääntymisen lisäksi 1,2 henkilötyövuoden suuruista kustannusten säästymistä n. 50 000 eurolla.

Työyksikköjen esimiehet laativat yhdessä henkilöstön kanssa vuoden 2018 osalta sitovat työhyvinvointisuunnitelmat, joihin kirjataan yhteisön kehittämisen kohteet, aikataulut ja vastuut. Suunnitelmat kootaan avainprosesseittain ja ne käsitellään palvelualueen johtoryhmissä ja tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsausten yhteydessä johtoryhmässä ja lautakunnissa.

Esimiesten osaamista poissaoloja ennaltaehkäisevien työmenetelmien käyttämisestä ja työyhteisön kehittämisestä vahvistetaan. Kehityskeskusteluista laaditaan yhteenvedot, jotka käydään avainprosesseittain asiakkuusjohtajien johdolla läpi.

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisen ja varhaisen puuttumisen keinojen kehittämisen avulla on mahdollista vaikuttaa poissaoloihin ja työntekijän työhön palaamisen tukemiseen, mutta kaikkiin poissaoloihin ei kuitenkaan ole mahdollista vaikuttaa tai nopeuttaa työelämään palaamista. Ellei edellä mainituilla tehostamistoimenpiteillä saavuteta toivottua vaikutusta, voidaan palvelualueella joutua harkitsemaan palveluverkon karsintaa mikä osaltaan vaikuttaa palvelualueen tulokertymään.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Kirjastossa automaation hyödyntäminen muuttaa palveluprosesseja, vähentää rutiinityötä sekä mahdollistaa työn painottumisen asiantuntijuutta ja vuorovaikutusta edellyttäviin tehtäviin. Henkilöstön osaamisen lisääminen ja osaamisvaatimusten muuttumisen huomioiminen mahdollisissa rekrytointitilanteissa on tärkeää toimintaympäristön haasteisiin vastaamiseksi.

Kuopion kaupungin ja sen hyvinvointipalvelujen, erityisesti kulttuuri- ja taidepalvelujen, vetovoimaisuuden kehitys vaikuttaa olennaisesti ammattitaitoisen, luovan ja asiantuntevan henkilökunnan saamiseen.

Rekrytoinneissa hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin omaa, olemassa olevaa henkilöstöä sijoittamalla mahdollisuuksien mukaan avoinna oleviin tehtäviin.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Kaikissa palveluissa tutkitaan kolmannen sektorin ja elinkeinoelämän mahdollisuudet tuottaa palvelu tai osallistua palvelukumppanuuteen palvelu- ja hankintaohjelman tavoitteiden mukaisesti. Palvelukumppanuutta on mm. liikuntapaikkojen hoidossa sekä asukastupatoiminnassa.

Taidepalveluissa vierailevien taiteilijoiden työpanosta täydennetään edelleen ostopalveluina. Tiloja vuokraamalla taidepalvelut tukee luovaa taloutta ja liike-elämää ja päivävastoin.

1. KASVAVA KUOPIO

Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Työssäkäyntialueen yhteistyötä laajennetaan ja tiivistetään alueen elinvoiman vahvistamiseksi.	Palveluita tuotetaan yli kuntarajojen ja palvelut ovat kaupungin vetovoimatekijä.

Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Savilahden rakentaminen ja muut kärkihankkeet etenevät suunnitellusti.	Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen & alueellisen väestönsuojan toteutus-, omistus-, operointi- ja rahoitusmallista päätetään ja hankkeen toteutus etenee.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

Aktiivisuuteen innostava arki

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Kehitetään toimintamalli, jossa kaupungin tilat olisivat paremmin asukkaiden ja järjestötoiminnan käytävissä.	Päivitetään mm. koulutilojen käyttömaksuja siten, että ko. tilat ovat tehokkaasti asukkaiden ja muiden toimijoiden käytössä.
Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle. Aktivoidaan erityisesti tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria sekä ikäihmisiä liikkumaan ja harrastamaan sekä terveellisiin elämäntapoihin.	Pyritään saamaan lisää asiakkaita hyvinvoinnin palveluiden piiriin. Palvelut segmentoidaan asiakastarpeiden mukaisesti.

Varhainen tuki

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Lapsiperheet saavat tarvittaessa varhaista ja avoimuksen tukea. Kaikki peruskoulusta valmistuvat saavat jatko-opiskelupaikan. Tuetaan ikäihmisten kotona pärjäämistä ja hyvää elämää.	Palveluilla edistetään lapsiperheiden ja ikäihmisten jaksamista, toimintakykyä ja pärjäämistä.

Työllistyminen ja toimeentulo

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Toteutetaan aktiivisia toimenpiteitä (henkilöstöpolitiikka, hankintapolitiikka, yritysyhteistyö, eläkeselvittelyt jne.) pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi ja työmarkkinatuen kunta-osuusmaksun pienentämiseksi	Työllistetään pitkäaikaistyöttömiä mahdollisuuksien mukaan palvelualueen eri toiminnoissa.

Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Kehitetään uudenlaisia monipuolisia lähipalvelu-alueita ja lähipalvelukonsepteja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (vrt. Männistö, Jynkkä).	Palveluverkostosuunnittelussa huomioidaan palvelujen monipuolisuus ja tilojen monipuolinen ja tehokas käyttö.
Tuetaan asuinalueiden omatoimisuutta ja oma-leimaisuutta (pitäjäraadit, talkooraha, yms.).	Pitäjäraatien toiminta vakiintuu.
Parannetaan yleisesti Kuopion turvallisuutta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Yhteisöllisyys vahvistaa elinympäristön turvallisuutta.
Hyödynnetään asiakas- ja asukastietoa turvallisen elinympäristön kehittämisessä.	

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

--	--	--

Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Otetaan käyttöön sähköinen kokouskäytäntö hallituksessa, lautakunnissa ja valtuustossa.	Otetaan käyttöön sähköinen kokouskäytäntö lautakunnan kokouksissa.
Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä.	Palveluverkostosuunnittelussa huomioidaan tilojen monikäyttöisyys ja niiden tehokas käyttö mm. Karttulan koulukeskus.

Viisas liikkuminen

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Edistetään pyöräilyä ja jalankulkua sekä joukkoliikenteen käyttöä sekä kulkuneuvojen yhteiskäyttöä. Laaditaan pyöräilyn kehittämisohjelma.	Kehitetään mm. lähiliikunta-alueiden olosuhteita turvallisen liikkumisen näkökulmasta.
Kehitetään maaseutualueen liikkumismahdollisuuksia palveluihin.	

4. UUDISTUVA KUOPIO

Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Jalkautetaan uutta kaupunkistrategiaa. Tuetaan hankinta- ja omistajapolitiikalla kaupunki-strategian toteutumista.	Strategia viedään käytäntöön toimintatasolle. Hankinnat toteutetaan hankintaohjelman mukaisesti ja avustukset kohdistetaan strategian tavoitteiden mukaisesti.
Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Henkilöstön sairauspoissaolot vähenevät 2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Saira-uspoissaolojen sijaisjärjestelyt turvataan.	Esimiesten/henkilöstön koulutus ja vastuutus. Työyh-teisötaitojen ja työmenetelmien kehittäminen. Poissa-olojen seurannan kehittäminen ja varhaisen puuttu-misen malli. Vahva yhteistyö työterveydenhuollon kanssa ennaltaehkäisevään toimintaan.
Kehitetään päätöksenteon avoimuutta ja viestintää.	Osallistetaan henkilöstö/asukkaita/asiakkaita päätök-senteon valmisteluvaiheessa. Luodaan toimintamalle-ja osallistamisprosessiin, koulutetaan esimiehet ja henkilöstö toimintamallin toteuttamiseen.

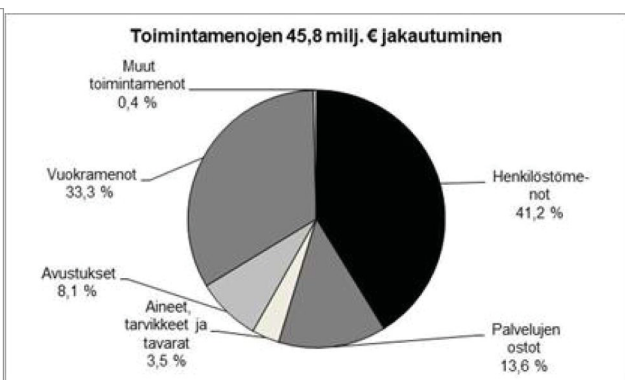
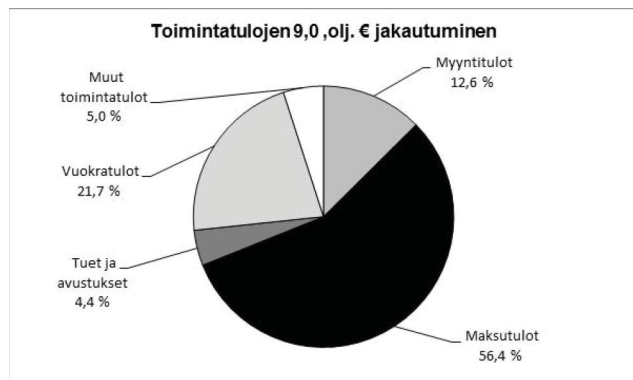
Sujuva ja uudistuva toiminta

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja.	Kehitetään edelleen sähköisiä palveluja (mm. oma-toimikirjasto, sähköinen maksaminen). Ollaan muka-na Tulevaisuuden kuntien ICT-yhteistoiminnan toteut-tamishankkeessa.
Osallistutaan maakunta- ja soteuudistuksen val-misteluun ja varaudutaan omassa toiminnassa tulevaan muutokseen, jotta muutos toteutuisi mah-dollisimman sujuvasti asiakkaille ja henkilöstölle.	Ollaan mukana maakuntauudistuksen valmistelussa (mm. maakunnallinen Lape-hanke).
Uudistetaan ja kehitetään toimintaa mm. erilaisten kokeilujen avulla ja ottamalla käyttöön hyviä toimin-tatapoja.	Kehitetään toimintaympäristön ja asiakkaiden tarpei-den mukaisia toimintatapoja ja palveluita.

Kestävä talous

Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet
Toimitaan taloudellisesti ja parannetaan tuottavuut-ta, jotta kaupungin taloudellinen tulos on suunnitel-lun mukainen ja tasapainossa valtuustokauden aikana. Myydään ja luovutaan palvelutuotannon kannalta tarpeettomista tiloista ja samalla vähennetään kau-pungin korjausvelkaa. Toteutetaan laajempaa strategian mukaista inves-tointiohjelmää.	Toimitaan taloudellisesti ja tehokkaasti.

	TP 2016 1 000 €	TA+TAMU 2017 1 000 €	TPE 09/2017 1 000 €	TA 2018 1 000 €	Muutos-% Tpe17-Ta18
TOIMINTATULOT	10 176	9 534	9 488	9 072	-4,4 %
TOIMINTAMENOT	-44 371	-45 640	-45 552	-45 836	0,6 %
TOIMINTAKATE	-34 195	-36 105	-36 064	-36 764	1,9 %

Mittaristo

Avainprosessi: **Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	TA 2018
Kirjastopalvelut 1)	Fyysiset kirjastokäynnit	1 191 348	1 278 722	1 320 000	1 253 000	1 320 000
	Verkkokoasointitapahtumat (kirjaston ulkopuolella tapahtunut asiointi)	510 227	554 013	595 000	525 000	525 000
	Kirjaston aukiolotunnit	23 097	24 396	23 980	23 900	29 000
	Lainojen kokonaismäärä	2 007 661	2 045 805	2 050 000	2 000 000	2 055 000
	Kirjastojen tilojen määrä m ²	10 387	10 387	10 327	11 136	10 372
Museopalvelut	Museokohteiden kävijämäärä	60 553	69 623	60 000	60 000	70 000
	Museokohteiden aukiolotunnit	5 013	5 194	5 000	5 000	5 000
	Järjestetty kokoelma-aineisto kpl	1 956 042	1 961 080	1 987 800	1 987 800	1 992 300
	Nettokustannus €/as	26,9	25,4	24,2	24,2	27,2
	Museoiden tilojen määrä m ²	9 560	9 560	9 691	9 691	9 691
Liikuntapaikkapalvelut	Liikuntapaikkojen käyntikerrat 2)	1 413 795	1 265 410	1 400 000	1 400 000	1 400 000
	Liikuntapaikkojen tilojen määrä m ²	51 289	51 291	52 700	52 700	64 532

1) Luvut sisältävät Kuopion lisäksi Kaavin ja Tuusniemen kirjastojen tunnusluvut.

2) Liikuntapaikkojen käyntikerrat sisältää sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sekä kaupallisten tilaisuuksien kävijät

Avainprosessi: Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	TA 2018
Kansalaistoiminnan	Kulttuuri- ja liikuntaryhmiin osallistuneet 1)	93 694	87 275	81 000	90 500	90 500
aktivointi	Kino-Kuvakukon ja Nilsin Mantun kävijöiden lukumäärä	29 348	27 668	33 000	31 000	31 000 5)
	Yleis- ja erityisavustukset €/as	27,7	26,2	24,7	24,7	26,03
	Asukastupaverkosto, asukastupien lukumäärä	12	12	14	10	12
	Asukastupien kävijämäärä 2)	70 218	69 991	90 000	70 000	70 000
	Asukastupien työllistämisaikutus (henkilöä / htv) 3)	130/30	74/22	130/30	110/20	110/20
	Kansalaistoiminnan aktivoinnin tilojen määrä m ²	1 919	1 977	2 836	2 836	3 127

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	TA 2018
Kansalaisopisto 4)	Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	24 643	25 263	24 000	24 000	24 000
	Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	45 586	45 469	45 500	45 500	44 000
	Kansalaisopiston nettokustannus €/h (ilman valt.osuuksia ja työll.)	69,6	64,5	67,4	68,90	71,60
	Kansalaisopiston tilojen määrä m ²	3 535	3 535	3 535	3 535	3 658

1) Kulttuuriin - ja liikuntaan aktivointiin lasketaan em. ryhmiin osallistuneet sekä liikunta- ja kulttuuripolkuun osallistuneet

2) Asukastupien kävijämäärä riippuu tupien aukiolosta. Mikäli vakituksia ohjaajia on 12, kävijämäärä on 120 000. Mikäli vakituksia ohjaajia on 4, joudutaan tupia sulkemaan!! Kävijämääräarvio tällöin 90 000.

3) Asukastupatoiminta: palkkatukityöllistetyt, työharjoittelijat, työvalmennuksessa olevat sekä kuntouttavassa työtoiminnassa olevat.

4) TA-2018 opetustuntien lukumäärän pieneminen johtuu työvoimapolitiittisen maahanmuuttajakoulutuksen loppumisesta.

Kansalaisopiston mittarit ovat vuositason mittareita.

5) Kävijämääräarvio 10 000, jos Kino kuvakukon mahd. remontti alkaa. Väestötiloja ei tällä hetkellä tiedossa, joten arvio kävijämäärästä pohjautuu pääosin Nilsin Mantun tilaan sekä korvaaviin tiloihin, jos sellaiset remontin ajaksi löytyy

Avainprosessi: Taidepalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	TA 2018
Kaupunginteatteri	Teatterissa kävijöiden lukumäärä	71 200	74 530	65 000	70 000	65 000
	Nettokustannukset / katsoja	66,9	61,8	71,5	68,09	72,86
	Näytäntöjen lukumäärä	382	313	240	269	240
	Kaupunginteatterin tilojen määrä m ²	7 982	7 982	7 982	7 982	7 982
Musiikkikeskus	Kävijöitten lukumäärä	134 860	111 150	120 000	120 000	45 000
	Tapahtumien lukumäärä	743	666	750	750	200
	Nettokustannukset / kävijät	2,5	2,0	2,0	2,1	10,7
	Musiikkikeskuksen tilojen määrä m ² *)	5 760	5 760	5 760	5 760	3 036
Kaupunginorkesteri	Konserttien kokonaislukumäärä	147	196	120	191	130
	Kuulijoiden kokonaislukumäärä	49 450	45 847	38 000	46 000	42 000
	Nettokustannukset / kuulijat	60,4	61,8	74	64,4	74,6

*) Osa tiloista käytössä 1.9.-31.12.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue		TP 2015	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	TA 2018
Henkilöstömittarit	Kokonaistyöaika (ilman työllistämistä)	401,7	404	415,3	414,4	412,4
	Sairauspoissaolot kalenterinv / htv	12	10,8	11	13	11

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Toiminta-ajatus

Omatoimisen hyvinvoinnin palveluiden keskeisenä toiminta ajatuksena on tarjota monipuolinen toimintaympäristö, mahdollisuus ja olosuhteet omatoimiselle tekemiselle, kokemiselle, tiedonhauille ja harrastamiselle.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut käsittävät kirjastopalvelut, liikuntapaikkapalvelut ja museopalvelut.

Kuopion kaupunginkirjasto vastaa kuntalaisten kirjastopalveluista: edistää monipuolista lukutaitoa ja innostaa lukemaan, tarjoaa aineistoja, tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedonhankintaan sekä tarjoaa tiloja ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastopalvelut ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät hyvinvointia.

Museokeskus vastaa Kuopion kaupungin museopalveluista, jotka tuotetaan museoiden toiminta ajatuksiin perustuen, ottaen huomioon kunkin museoalan vaatiman erityisasiantuntemuksen ja alueellisia tehtäviä koskevat sopimukset.

Liikuntapaikkapalvelut tuottavat laadukkaita sisä- ja ulkoliikuntapaikkapalveluja sekä näyttely-, messu- ja kokouspaikkapalveluita kaikille kuopiolaisille ja koko maakunnan asukkaille sekä yrityksille ja muille yhteisöille.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kuopion kaupunginkirjasto tarjoaa kirjastopalveluja lähipalveluina pääkirjastossa, 13 lähikirjastossa ja 3 kirjastoautossa. Kirjaston tehtävänä on sähköisten aineistojen tarjoaminen fyysisten rinnalla, palvelun tarjoaminen kaikille ja kaikenikäisille väestöryhmille yhdenvertaisesti, monipuoliseen luku- ja kirjoitustaitoon ohjaaminen, tiedonhankinnan ohjaaminen, tilojen tarjoaminen oppimiseen, työskentelyyn, harrastamiseen ja kansalaistoimintaan, yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen sekä yhteistyö muiden kirjastojen ja toimijoiden kanssa tehtävien hoitamisessa. Toimintaympäristöön haasteita tuovat lasten ja nuorten lukututustumusten muutokset, lukemisvaikeudet, monikulttuurisuus ja aineistojen monikanavaisuus sekä väestön ikääntyminen. Myös palvelujen digitalisoituminen lisää kuntalaisten avuntarvetta palvelujen ja tiedonlähteiden tavoittamisessa. Kaavi ja Tuusniemi ostavat kirjastopalvelut Kuopiolta ja Kuopion kaupunginkirjasto toimii 1.1.2018 lähtien OKM:n asetuksen mukaisena alueellisena kehittämistehtävän kirjastona alueenaan Etelä- ja Pohjois-Savo. Alueellisena kehittämistehtävän kirjastona Kuopion kaupunginkirjasto luo edellytyksiä koko Savon alueen kirjastojen toiminnan vahvistumiselle.

Museokeskuksen muodostavat Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Kuopion luonnontieteellinen museo ja Kuopion taidemuseo. Museokeskuksen museokohteita ovat Kuopion museo, Kuopion taidemuseo, Kuopion korttelimuseo, J.V. Snellmanin kotimuseo ja Maaningan kotiseutumuseo. Museokeskuksella on yhteinen hallinto ja museokohteiden asiakaspalvelusta huolehtiva henkilökunta. Museoiden toimintaan tuovat haasteita museoalan toimintalinjaukset ja valtakunnallinen ja alueellinen museoyhteistyö sekä kasvava vastuu koko maakunnan museopalveluista. Kustannustason nousu ja toimintaan jäävän määrärahan vähäisyys uhkaavat erityisesti näyttelytoimintaa sekä pidemmän aikavälin suunnittelua ja kehittämistyötä. Tulevaisuudenuhkana on palvelujen supistuminen säästötoimien seurauksena. Asiakaspalvelua ja aukioloaikoja on jo sopeutettu vakinaisen henkilöstömäärän mukaan.

Liikuntapaikkapalvelut tuottavat liikuntapaikkapalveluita sisä- ja ulkoliikuntapaikoilla. Sisäliikuntapaikkakohteita ovat Kuopio-halli, Kuopion uimahalli, Lippumäen uima- ja jäähalli, Niiralan jäähalli, Studentia (kaupungin osittainen omistus), Nilsin liikuntatalo, Maaningan urheilu-nuorisotalo ja väestönsuojien liikuntatilat. Lisäksi kuntosalit sijaitsevat Karttulassa, Maaningalla, Nilsissä, Riistavedellä ja Vehmersalmella. Tahko Span uimahallipalvelut kuuluvat liikuntapaikkapalveluiden ulkoliikuntapaikat käsittävät kattavan jääkiekko-, luistinrata-, nurmientä-, sorakenttä-, ulkoripallokenttä- ja tenniskenttäverkoston sekä kuntopolku- ja latureitistön. Lisäksi liikuntapaikkapalvelut hallinnoi Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskusta, Lippumäen liikuntakes-

kusta, Keskuskentän jalkapallostadionin kenttiä, Kuplahallia, Minna Canthin kaarihallia, Neulamäen FK-rataa, Puijon pesäpallostadionia, Puijon talviurheilukeskusta ja Sorsasalon ratsastuskeskusta. Keskuskentän kuplahalli on tarkoitus jatkossa korvata käyttäjätarpeen mukaisella Lippumäen liikuntakeskuksen alueelle sijoittuvalla ylipainehallilla.

Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet

- Organisaatioiden välistä yhteistyötä tiivistetään hyödyntäen henkilöstön eläköityminen sekä lähtövaihtuvuus.
- Kehitetään liikuntapaikkapalveluita siten, että toimintamalli mahdollistaa yksityisen palvelutuotannon kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla.
- Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden tiedotusta, markkinointia ja viestintää kehitetään ja tehostetaan.
- Maksupolitiikkaa tarkistetaan palveluittain ja asiakasryhmittäin.
- Palveluverkosto ja -taso mukautetaan käytettävissä olevien resurssien tasolle
- omatoimikirjastoratkaisujen ja omatoimiajajan myötä kirjastojen tilat ja aineistot tehokkaaseen käyttöön
- kirjaston liittyminen Kansalliskirjaston kansalliseen Melinda-yhteisluettelointiin

Toiminnan painopisteet

Hyvinvointipalveluiden palvelutuotteita, tarjontaa tiedotusta, markkinointia ja viestintää koskeva kokonaissuunnitelma kehitetään siten, että asiakasmääriä eri palveluissa saadaan lisättyä.

Kirjastossa toiminnan painopisteet ja tavoitteet nousevat Kuopion kaupungin strategiasta. Tavoitteena on asiakkaiden ja asiakasmäärien kasvattaminen siten, että kaikki kirjastopalveluista hyötyvät saataisiin palvelun piiriin. Tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä ja edistää laajasti lukutaitoa sekä kuntalaisten hyvinvointia kirjastopalveluiden avulla. Painopistealueena ovat lapset ja nuoret, lapsiperheet, monikulttuuriset kuntalaiset, ei-käyttäjät ja museoyhteistyö erityisesti pedagogiikan saralla. Tavoitteena on myös e-aineistojen ja niiden käytön lisääminen ja digineuvonnan kehittäminen muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä. Uusia palvelukonsepteja pilotoidaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja näillä vastataan kuntalaisten muuttuneisiin palvelutarpeisiin sekä pyritään tilojen käyttöä tehostavaan yhteistyöhön.

Museokeskuksen toiminnassa painotetaan kaupungin strategian mukaisesti asiakaslähtöisiä, osallistavia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Museopalvelujen toteutuksessa painotetaan yhteistyötä ja verkostoitumista. Museoiden ja museoaineistojen saavutettavuutta parannetaan. Museopalveluja kohdennetaan erilaisille asiakasryhmille. Museot tarjoavat monipuolista asiantuntemusta rakennettuun ja luonnonympäristöön sekä julkiseen taiteeseen liittyvissä paikallisissa ja alueellisissa tehtävissä sekä kulttuurin ja taiteen terveyttä ja hyvinvointia edistävissä palveluissa. Kuopion museon peruskorjaushanke etenee yhteistyössä tilakeskuksen kanssa hankesuunnitelmaan ja arkkitehtuurikilpailuun pohjautuvalla suunnittelutyöllä. Museon peruskorjauksen ja korttelimuseon kehittämiseen kytkeytyvä kokoelmatalojen selvitys- ja suunnittelutyö jatkuu vuonna 2017 valmistuneen kokoelmakeskusselvityksen pohjalta.

Liikuntapaikkapalveluiden toiminnan tavoitteena on tarjota monipuoliset ja laadukkaat palvelut Kuopion kaupungin strategian mukaisesti. Palvelutarjonta suunnitellaan asiakaslähtöisesti ja kuntalaisia osallistavasti. Päämääränä on tarjota ennaltaehkäiseviä palveluita sekä asiakasmäärien kasvattaminen. Uuden uimahallin ja peruskorjattavan jäähallin myötä aloitetaan kehittämään teknologian mahdollistamia uusia tuottamismalleja.

Sisäliikuntatilaverkostoa kehitetään sisäliikuntasuunnitelman mukaisesti. Liikuntapaikkaverkoston laajuus ja hoitotaso mitoitetaan käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Palveluverkostoa kehitetään asiakastarpeiden mukaisesti resurssien puitteissa.

Liikuntapaikkapalveluissa toimintamallin, työnjaon eri toimijoiden välillä, toimintatapojen yhtenäistämisen ja yhteistoiminnallisuuden kehittäminen jatkuu vuoden 2018 aikana.

Toiminnan painopisteiden vaikutukset osaamis- ja henkilöstötarpeeseen sekä henkilöstövaikutukset

Kirjastossa rutiinitehtävät siirtyvät yhä enemmän verkkopalveluilla ja automaatiolla tehtäviksi. Työ painottuu asiantuntijuutta ja digiosaamista sekä vuorovaikutustaitoja edellyttäviin tehtäviin. Kirjastotyössä tulevat yhä enemmän painottumaan aineisto- ja sisältöosaaminen, eri-ikäisten ja erikielisten, eri kulttuureista tulevien asiakasryhmien monipuolisen lukutaidon sekä tietoon pääsyn opastaminen ja digiauttaminen. Toimintaympäristön monipuolistuessa myös esimiesten johtamistaidot nousevat tärkeään asemaan ja esimiesten koulutustarve lisääntyy. Henkilöstön osaamistarpeita selvitetään ja osaamista kehitetään mm. rekrytoinnin, työkieron, työryhmätyön, koulutuksen ja toimintapilottien avulla.

Museoihin kohdistuvat palveluodotukset edellyttävät henkilöstön työnkuvien kehittämistä ja henkilöstön kouluttamista. Rekrytoinneissa ja koulutuksessa huolehditaan museoiden henkilöstön ammattitaidon turvaamisesta ja ylläpitämisestä palvelutarpeiden ja kunkin erityisalan vaatimusten mukaisesti.

Liikuntapaikkapalveluissa teknologian mahdollistamat uudet tuottamismallien myötä henkilöstön osaamistarve selvitetään. Toimintaympäristön monipuolistuessa esimiesten johtamistaidot nousevat tärkeään asemaan ja esimiesten koulutustarve lisääntyy.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Kirjastossa automaation hyödyntäminen muuttaa palveluprosesseja, vähentää rutiinityötä sekä mahdollistaa työn painottumisen asiantuntijuutta, digiosaamista ja vuorovaikutusta edellyttäviin tehtäviin. Henkilöstön osaamisen lisääminen ja osaamisvaatimusten muuttumisen huomioiminen rekrytointitilanteissa on tärkeää toimintaympäristön haasteisiin vastaamiseksi.

Museoammatillisen henkilöstön osaamista tarvitaan lähivuosina erityisesti Kuopion museon peruskorjaukseen liittyvässä näyttelyiden ja palvelujen suunnittelu- ja toteutustyössä. Myös käynnissä oleva valtakunnallinen museoiden kokoelma- ja tietopalvelujen tiedonvälityksen kehitystyö vaatii henkilöstöltä erityisosaamista. Museohenkilöstö on avainasemassa koko toiminta-alueella eräiden alueellisten tehtävien ainoana asiantuntijana.

Liikuntapaikoilla teknologian hyödyntäminen muuttaa tuotantoprosesseja, jolloin työ painottuu asiantuntijuuteen ja vuorovaikutusta edellyttäviin tehtäviin. Rekrytoinneissa on huomioitava toimintaympäristön muutos ja varsinkin teknologia osaaminen.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Ulkoisia palveluita käytetään ulkoliikuntapaikkojen hoidossa.

1. KASVAVA KUOPIO

4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Savilahden rakentaminen ja muut kärki-hankkeet etenevät suunnitellusti.	Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuk- sen & alueellisen väestönsuojan toteu- tus-, omistus-, operointi- ja rahoitusmal- lista päätetään ja hankkeen toteutus ete- nee.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt
Työssäkäyntialueen yhteistyötä laajenne- taan ja tiivistetään alueen elinvoiman vah- vistamiseksi.	Palveluita tuotetaan yli kuntarajojen ja palvelut ovat kaupungin vetovoimatekijä.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

2. HYVINVOIVA KUOPIO

5. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Kehitetään toimintamalli, jossa kaupungin tilat olisivat paremmin asukkaiden ja järjes- tötoiminnan käytettävissä.	Päivitetään mm. koulutilojen käyttömak- sua siten, että ko. tilat ovat tehokkaasti asukkaiden ja muiden toimijoiden käytös- sä.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt
Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle. Aktivoidaan erityisesti tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria sekä ikäihmisiä liikkumaan ja harrastamaan sekä terveellisiin elämän- tapoihin.	Pyritään saamaan lisää asiakkaita hyvin- voinnin edistämisen palveluiden piiriin. Palveluja segmentoidaan asiakastarpei- den mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

6. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Lapsiperheet saavat tarvittaessa varhaista ja avohuollon tukea. Tuetaan ikäihmisten kotona pärjäämistä ja hyvää elämää.	Palveluilla edistetään lapsiperheiden ja ikäihmisten jaksamista, toimintakykyä ja pärjäämistä.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

7. Työllistyminen ja toimeentulo

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Toteutetaan aktiivisia toimenpiteitä (henki- löstöpolitiikka, hankintapolitiikka, yritys- teistyö, eläkeselvittelyt jne.) pitkäaikaistyöt- tömyyden vähentämiseksi ja työmarkkina- tuen kunta-osuusmaksun pienentämiseksi.	Työllistetään pitkäaikaistyöttömiä mah- dollisuuksien mukaan palvelualueen eri toiminnoissa.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

8. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Kehitetään uudenlaisia monipuolisia lähipalvelualueita ja lähipalvelukonsepteja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (vrt. Männistö, Jynkkä). Tuetaan asuinalueiden omatoimisuutta ja omaleimaisuutta (pitäjäraadit, talkooraha, yms.).	Palveluverkostosuunnittelussa huomioidaan palvelujen monipuolisuus sekä tilojen monipuolinen ja tehokas käyttö.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt
Parannetaan yleisesti Kuopion turvallisuutta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Hyödynnetään asiakas- ja asukastietoa turvallisen elinympäristön kehittämisessä.	Edistetään yhteisöllisyyttä kumppanuudella eri toimijoiden kanssa ja siten vahvistetaan elinympäristön turvallisuutta.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

10. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä.	Palveluverkostosuunnittelussa huomioidaan tilojen monikäyttöisyys ja niiden tehokas käyttö mm. Karttulan koulukeskus.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

9. Viisas liikkuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Edistetään pyöräilyä ja jalankulkua sekä joukkoliikenteen käyttöä sekä kulkuneuvojen yhteiskäyttöä. Laaditaan pyöräilyn kehittämisohjelma. Kehitetään maaseutualueen liikkumismahdollisuuksia palveluihin.	Kehitetään mm. lähiliikunta-alueiden olosuhteita turvallisen liikkumisen näkökulmasta.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

4. UUDISTUVA KUOPIO

12. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Jalkautetaan uutta kaupunkistrategiaa. Tuetaan hankinta- ja omistajapolitiikalla kaupunkistrategian toteutumista.	Strategia viedään käytäntöön toimintatavaksi. Hankinnat toteutetaan hankintaohjelman mukaisesti.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt
Kehitetään päätöksenteon avoimuutta ja viestintää.	Osallistetaan henkilöstö/asukkaita/asiakkaita päätöksenteon valmisteluvaiheessa. Luodaan toimintamalleja osallistamisprosessiin, koulutetaan esimiehet ja henkilöstö toimintamallin toteuttamiseen.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

Toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Henkilöstön sairauspoissaolot vähenevät 2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaolojen sijaisjärjestelyt turvataan.	Esimiesten/henkilöstön koulutus ja vastuutus. Työyhteisötaitojen ja työmenetelmien kehittäminen. Poissaolojen seurannan kehittäminen ja varhaisen puuttumisen malli. Vahva yhteistyö työterveydenhuollon kanssa ennaltaehkäisevään toimintaan.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt
---	--	------------------------------------

13. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja.	Kehitetään edelleen sähköisiä palveluja (mm. omatoimikirjasto, sähköinen maksaminen). Ollaan mukana Tulevaisuuden kuntien ICT-yhteistoiminnan toteuttamishankkeessa.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt
Osallistutaan maakunta- ja soteuudistuksen valmisteluun ja varaudutaan omassa toiminnassa tulevaan muutokseen, jotta muutos toteutuisi mahdollisimman sujuvasti asiakkaille ja henkilöstölle.	Ollaan mukana maakuntauudistuksen valmistelussa (mm. maakunnallinen Lape-hanke).	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt
Uudistetaan ja kehitetään toimintaa mm. erilaisten kokeilujen avulla ja ottamalla käyttöön hyviä toimintatapoja.	Kehitetään toimintaympäristön ja asiakkaiden tarpeiden mukaisia toimintatapoja ja palveluita.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

14. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Toimitaan taloudellisesti ja parannetaan tuottavuutta, jotta kaupungin taloudellinen tulos on suunnitellun mukainen ja tasapainossa valtuustokauden aikana.	Toimitaan taloudellisesti ja tehokkaasti.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tehtävänä on kaupungin strategian mukaisesti aktivoida ja osallistaa kaupunkilaiset toimimaan oman ja toistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä.

Toimintaympäristö ja sen muutokset *)

Kaupungin asukasmäärän kasvu ja alueen laajeneminen kuntaliitoksien myötä sekä ikääntyneiden suhteellisen osuuden lisääntyminen ovat yhteinen haasteemme. Lasten ja nuorten tukeminen eheään elämään vaatii yhteistä paneutumista eri palvelualueilta. Ennaltaehkäisy, osallisuus, varhainen tukeminen ja moniammatillinen yhteistyö ovat keskeisiä asioita. Kaikessa kehittämisessä tulee huomioida tuleva kunta-, maakunta- ja sote-uudistus ja sen toteuduttua kuntaan jäävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuus sekä kunnan ja maakunnan sujuvat yhteistyökäytännöt.

Kuntalaki ja terveydenhuoltolaki edellyttävät että kaupungeissa tehdään toiminnasta hyvinvointikertomus. Kuopiossa sähköisen hyvinvointikertomuksen kokoamisesta vastaa kansalaistoiminnan yksikkö. Samoin kaupungin Hyvinvointiryhmän ja valmistelevan ryhmän sekä Terve Kuopio (mm. WHO Healthy Cities ja Terve Kunta -verkostot) toiminnasta vastaa kansalaistoiminnan yksikkö. Koko kaupungin palveluiden kehittämisen / suuntaamisen kannalta on tärkeää hyvinvointikertomuksen saaminen olennaiseksi osaksi kaupungin talous- ja strategiaprosessia sekä tietoisuuden lisääminen siitä, että HYTE - työ on kaikkien yhteinen asia.

Kuopion laajat maaseutualueet asettavat suuria haasteita hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden järjestämiselle. Koska maaseutualueilta on poistunut monia palveluita, on jatkossa tärkeää laajalla eri toimijoiden (hyvinvointi, kansalaisopisto, kirjasto, terveys- ja sosiaalipalvelut, nuorisotyö, päivähoito, koulu, kaupunkiympäristö) yhteistyöllä ja mm. asukastupatoiminnan kautta saada alueen asukkaille yhteistä kokoontumistilaa ja aktivoivaa toimintaa. Asukastupatoiminnassa oleellista on lähiötyöntekijöiden riittävän määrän saaminen (1 hlö/ tupa), rekrytointiprosessien sujuvuus (työllistetyt, opiskelijat, harjoittelijat) sekä jatkossa verkoston hallittu laajentaminen (Männistö/ Latari, Maaninka, Päiväranta). Vapaaehtois-/ vertaisohjaajatoiminta ja järjestöjen kanssa yhteistyö on avainasemassa. Vapaaehtoistyö.fi – sivuston käyttöä vahvistetaan. Kaupungin yleisavustuksia kohdennetaan kaupungin uuden strategian mukaisesti ja yhteistyötä ELYn kanssa jatketaan kansalaislähtöisen kehittämisen (KAKE) hankkeissa. Kuudelle alueelle (Karttula, Maaninka, Juankoski, Nilsä, Riistavesi, Vehmersalmi) valittujen Pitäjänraatien toiminnan kautta vakiinnutetaan alueille lähidemokratiaa. Kaupunginhallituksen lähidemokratiajaostossa toimii valmistelijana ja sihteerinä aluekoordinaattori ja esittelijänä hyvinvoinnin edistämisen johtaja.

Kehittämisen kannalta olennaista on olemassa olevien ja uusien hankkeiden (kansalaisopiston laatu ja kehittämishanke Seniorit voimavaraksi 40.000 €, Nuorisotakuu 50.000 € ja Opintoseteli 14.000 €) sekä saadun testamenttirahoituksen hyödyntäminen suunnitellusti. OKM avustuksena 83.000 ”Kulttuuri kulkee mukana” – hankkeeseen, OKM 20.000 € taidekerhojen järjestämiseen kouluilla ja 70.000 € varhaiskasvatuksen taidekasvatusmallin ja kulttuurisen nuorisotyön kehittämiseen. Lisäksi SKR:ltä saatiin 30.000 € ”Taidetestaajat” – hankekokonaisuuden toteuttamiseen. Liikunnan aktivointi panostaa erityisesti tavoitteiden mukaisten kohde-ryhmien toiminnan kehittämiseen yhteistyössä ja Menox-liikuntaneuvonnan laajentamiseen nuoriin 15 – 29 – vuotiaisiin. Ehkäisevässä päihdetyössä vaikutetaan alkoholi-, tupakka-, rahapeli- ja huumausainehaittojen ehkäisemiseen laajassa yhteistyössä, 2018 painopisteenä 2. asteen oppilaitoksissa (erityisesti ammattioppilaitoksissa) opiskelevat nuoret. TAKUULLA! / VOIMALA – ”taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia” pyritään vakiinnuttamaan vuoden 2018 aikana vuonna 2017 tehdyn sopimuksen pohjalta. Arkeen Voimaa - itsehoitoryhmiiä ja tarvittava ohjaajakoulutus toteutetaan myös vuonna 2018. STM:n kärkihankerahoituksen saaneista valtakunnallisista kokonaisuuksista ollaan mukana Ikäinstituutin ”Voimaa vanhuuteen” sekä Suomen Sydänliiton ”Neuvokas perhe” –hankkeissa. Lisäksi toimitaan aktiivisesti mm. Kulttuurisen vanhustyön verkostossa AILIssa.

Nilsin musiikki- ja tanssileiri järjestetään myös kesällä 2018. Valtakunnallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä seminaari toteutetaan (4. kerta) laajassa yhteistyössä 14.6.2018 työnimenä ”Arjen työhyvinvointi”.

Vuorikatu 27 tilojen mahdollisen saneerauksen myötä tarvitaan Kino Kuvakukolle väistötilat 1 – 1½ vuoden ajaksi, kuitenkin aikaisintaan syksystä 2018 alkaen.

Kansalaisopistossa varaudutaan väestörakenteen vanhenemiseen ja eläkeikäisten määrän voimakkaaseen kasvuun. Kansalaisopistolla on tärkeä rooli ikääntyvän väestön omatoimisuuden lisäämisessä ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Opiston senioripedagogiikan tavoitteena on luoda ikääntyville ihmisille opiskelumahdollisuuksia, joilla voidaan nostaa heidän elämänlaatuaan, lisätä sekä fyysistä että psyykkistä hyvinvointia ja lievittää yksinäisyyttä. Kaupunkialueen lisäksi kansalaisopisto toimii aktiivisesti laajalla maaseutualueella (ml. sopimuskunnat Tuusniemi, Kaavi ja Rautavaara). Lähiopetuksen lisäksi opisto hyödyntää uutta teknologiaa opetuksessa ja osallistamisessa.

Valtakunnallisen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmauudistuksen myötä kansalaisopiston lasten ja nuorten kuvataidekoulu Värikkään ja käsityökoulu Taiturin opetussuunnitelmat uudistetaan ja entisen Koillis-Savon alueopiston opetussuunnitelmat liitetään osaksi edellä mainittuja.

Aikuisten maahanmuuttajien lukutaitovaiheen opetuksen rahoitus siirtyy vuoden 2018 alussa TEM:ltä Opetusministeriön alaisuuteen. Kansalaisopistossa aloitetaan tammikuussa aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetus. Opetus on suunnattu aikuisille maahanmuuttajille ja toiminta käynnistyy lukutaitovaiheen opetuksella.

Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet

Kulttuuriin ja liikunnan aktivoinnissa tarvelähtöinen toiminta kohdistetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin niille asiakasryhmille, joissa toimenpiteiden vaikuttavuus on suurin sekä talouden, että hyvinvoinnin kannalta arvioituna. mm. ikäihmiset lapset ja nuoret, erityisryhmät, työttömät, syrjäytymisvaarassa olevat. Liikuntapalveluissa toimitaan liikuntapalvelusuunnitelman mukaisesti: Aktivoidaan uusia käyttäjiä ja ohjataan heidät intervention jälkeen myös muiden palveluntarjoajien toiminnan piiriin tai omaehtoisin palveluihin asiakasvaikutavuuden parantamiseksi. Liikuntapalveluketjun toimintaa vahvistetaan yhteistyössä kansalaisopiston kanssa.

Liikuntapalveluiden monipuolinen tarjoaminen ja liikuntaneuvontaa toteutetaan myös maaseutualueilla.

Kulttuuripalveluissa toimitaan kulttuurin aktivointisuunnitelman mukaisesti. Tutkitaan mahdollisuutta soveltaa olemassa olevia palveluita laajemmalle joukolle ja alueelle saavutettavuuden ja tasa-arvon periaatteiden mukaisesti. Aktivoidaan paikallisia toimijoita yksittäisistä ihmisistä järjestöihin toimimaan palveluiden tuottajina. Kohdennettuja toimintamalleja kehitetään esim. sosiaali- ja terveystieteiden, etsivän nuorisotyön toimijoiden kanssa. Valmistaudutaan sote-, kunta- ja maakuntauudistuksen toteutumiseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta.

Ohjataan järjestöjen toimintaa avustettavan toiminnan osalta kaupungin strategian mukaiseksi/ yhteistyöpalaverit, kehityskeskustelut, kumppanuudet järjestöjen ja kaupungin kesken. Sähköinen hakuprosessi on käytössä.

Terve Kunta -verkosto ja Healthy Cities -toimintojen kehittäminen verkostosuunnitelmien mukaisesti, toiminnan koordinointi, hyvien käytäntöjen jakaminen WHO-tapahtumissa ja verkostossa.

Vertaistuki-/ vapaaehtoistoiminnan koordinointi ja koulutus Kuopiossa (myös ArkeenVoimaa -ryhmät) yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Päihteiden käytön ennaltaehkäisy, PAKKA-toimintamallin toteuttaminen, Savuton Kunta, Ehkäisevän työn viikko, Huomaa lapsi, Vanhusneuvoston ja Hyvinvointiryhmän toiminnan kehittäminen.

Asukastupa-, lähiö- ja kylätoiminnan kehittäminen hyväksytyn suunnitelman mukaisesti. Henkilöstön lisäämiseen ja verkoston laajentamiseen tulee varata resursseja.

Kaupungin keskitetyn markkinointi-viestinnän kanssa laaditaan mv-kokonaissuunnitelma hyvinvoinnin palvelualueelle. Sen lisäksi vuoden 2018 aikana järjestetään henkilöstölle (MVA) markkinointi/ viestintäkoulutusta ja arvioidaan lisäresurssin tarve (1 htv).

Toiminnan painopisteet

Kansalaistoiminnan aktivointi ks. edeltä *)

Kansalaisopistossa toiminnan painopisteinä ovat kestävän hyvinvoinnin huomioiminen koko opiston toiminnassa erityisesti sosiaalisen ja kulttuurisen kehityksen näkökulmasta. Aktiivisen elämäntavan mahdollistaminen voimakkaasti kasvavalle ikääntyvälle väestölle, opetussuunnitelmien uudistaminen ja aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen alkuvaiheen organisointi painottuvat toiminnassa.

Toiminnan painopisteiden vaikutukset osaamis- ja henkilöstötarpeeseen sekä henkilöstövaikutukset

Asukastuville lähiötyöntekijöiksi tarvitaan lisää henkilöitä kaupungin sisältä

Henkilöstöä on edelleen perehdytettävä CAF-laatuajatteluun. Koulutusta jatketaan vuoden 2018 puolella.

Kansalaisopistossa henkilöstön osaamisen kehittäminen painottuu senioripedagogiikan, kestävän kehityksen ja digi-osaamisen teemoihin.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Kansalaisopistossa on n. 300 tuntiopettajaa, joita on ollut kohtuullisen helppo saada. Haasteena on saada myös maaseutualueille päteviä opettajia.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Setlementti Puijola ry:n kanssa olevan yhteistyösopimuksen tarpeellisuutta tarkastellaan uudestaan muuttuvassa toimintaympäristössä.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

2018

1. KASVAVA KUOPIO

3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Työssäkäyntialueen yhteistyötä laajennetaan ja tiivistetään alueen elinvoiman vahvistamiseksi.	Palveluita tuotetaan yli kuntarajojen ja palvelut ovat kaupungin vetovoimatekijä. WHO Healthy Cities verkostotyö - hyvien käytäntöjen levittäminen ja vaihto. Terve Kunta verkostotyö PAKKA (alkoholin, tupakan, rahapelaamisen vähentäminen) verkostotyö Aili-kulttuurisen vanhustyön verkosto Taikusydän - taiteen ja hyvinvoinnin yhteistyöverkosto Valikko verkosto Takuulla Voimala Testamenttivaroilla kustannettava toiminta	HEJ, hankkeiden vastuuhenkilöt

2. HYVINVOIVA KUOPIO

5. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Tuetaan aktiivista elämäntapaa ja osallisuutta luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle	Kumppanuus kaupungin ja järjestöjen välillä korostuu /lisääntyy huomioiden kaupungin strategiset painopisteet. Järjestöjen toimintaa ohjataan avustettavan toiminnan osalta kaupungin strategian mukaiseksi. Vahvistetaan yhteistyötä järjestöjen välillä sekä kaupungin kanssa. Ely-keskuksen kanssa jatketaan kansalaistoimijalähtöisten kokeiluhankkeiden rahoitusta.	Kansalaistoiminnan asiantuntija, hej
Tuetaan aktiivista elämäntapaa ja osallisuutta luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle taiteen ja kulttuurin keinoin. Tuetaan kulttuuristen perusosuuksien ja tasa-arvon toteutumista.	Kulttuuriin aktivointi koordinoi ja kehittää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kulttuurikasvatusta ja kulttuurisen osallisuuden ja saavutettavuuden toimintamalleja. Yksikkö myös mahdollistaa taiteilijoiden työtilaisuuksia alueella sekä kannustaa paikallisia toimijoita tuottamaan kulttuuripalveluja. Tavoitteina on kehittää lasten, nuorten, ikäihmisten ja erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten mahdollisuuksia tutustua kulttuurin aloihin ja ilmaista itseään eri taiteen alojen avulla. Painopisteenä on kiusaamisen ehkäisy. Palveluita ovat mm. perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen Kulttuuripolku, Nilsin musiikki- ja tanssileiri, draamakasvatustoiminta, tapahtumat, kaupungin viralliset juhlat, kulttuurinen vanhustyö ja taide-toiminta eri yhteisöissä (esim. toiminta- ja palvelukeskukset, nuorisotalot, asukastuvat). Uusia toimintoja kehitetään resurssien mukaan mm. hankkeistamalla. Seurataan aktiivisesti kulttuurikentän hiljaisia signaaleja ja trendejä sekä Suomessa että kansainvälisesti. Kehitetään asiakaslähtöisyyttä ja digitaalisia palveluja sekä ollaan mukana eri verkostoissa (esim. kulttuurisen vanhustyön verkosto ja Taikusydän).	Kulttuuritiimi, kansalaisopiston rehtori, vastuuopettajat ja koulutussuunnittelijat

	Kansalaisopiston monipuolinen kurssitarjonta mahdollistaa kaikenikäisten kuntalaisten aktiivisen taiteen opiskelun, tuottamisen ja kokemisen. Turvataan kursien saavutettavuus koko toiminta-alueella. Kuvakukko Kuopiossa ja KinoManttu Nilsiässä tarjoavat monipuolista elokuvatarjontaa kaiken ikäisille. Opiskelijoiden ja eläkeläisten elokuvakerhot yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa (mm. ISAK). Koululais- ja päiväkotinäytöksiä järjestetään säännöllisesti. Event-Cinemassa konsertit, oopperat ja baletit.	
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Tuetaan aktiivista elämäntapaa ja osallisuutta luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle.	- Pakka-toimintatavan toteutus Kuopiossa (THL:n kärkihanke). Mielenterveys- ja päihdesuunnitelman 2013-2020 arviointi. Huomaa lapsi -toimintatavan koordinoiti. - Savuton Kuopio-toimintaohjelman koordinoiti. Ennaltaehkäiseviä tavoitteita tukevien koulutusten, seminaarien ja tapahtumien suunnittelu ja toteutus. Ehkäisevän päihdetyön kunnan yhdyshenkilölle kuuluvat tehtävät (ept-viikon toteutus (Selvät Sävelet), päihdeindikaattorit, raportointi) - Arkeen voimaa itsehoitomalli ryhmin tuetaan pitkäaikaissairaita tai kuntalaisia joilla on jokin haitta, vamma tai sairaus aktiiviseen arkeen, oma- ja itsehoitoon. - Hyvinvointikertomustyö kertomus ja suunnitelmaosineen (tavoitteet, toimenpiteet) tuetaan kuntalaisten aktiivisuutta ja terveitä elämän- ja elintapoja: ravitus, liikunta, toimintakyky, mielenterveys, päihteiden käytön vähentäminen - Vanhusneuvoston toiminnalla tuetaan ikäihmisten palvelujen kehittämistä ja osallisuutta. - Kuopion Valikko vapaaehtoistyön kehittäminen yhteistyössä järjestöjen, seurakunnan ja muiden yhteisöryhmien kanssa.	ehkäisevän päihdetyön koordinaattori
Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle. Aktivoidaan erityisesti tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria sekä ikäihmisiä liikkumaan ja harrastamaan sekä terveellisiin elämäntapoihin.	Ennaltaehkäistään liikkumattomuuden haittoja aktivoimalla passiivisia kuntalaisia yhteistyössä paikallisten seurojen, järjestöjen ja yritysten kanssa. Näin pyritään terveydenhuollon kustannuksien supistamiseen. - Alueiden laajentuessa ja kuntalaisten lisääntyessä tarve yhden uuden vakituksen liikunnanohjaajan palkkaamiseksi. - Kansalaisopiston monipuolinen kurssitarjonta mahdollistaa kaikenikäisten kuntalaisten aktiivisen liikkumisen ohjatusti ja kannustaa omaehtoiseen liikkumiseen. Turvataan kurssien saavutettavuus koko toiminta-alueella. Asukastupien liikunnalliset tapahtumat	Liikuntatiimi, kansalaisopiston rehtori, vastuupettajat ja koulutussuunnittelijat

6. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Lapsiperheet saavat tarvittaessa varhaista ja avohuollon tukea. Tuetaan ikäihmisten kotona pärjäämistä ja hyvää elämää.	- Palveluilla edistetään lapsiperheiden ja ikäihmisten jaksamista, toimintakykyä ja pärjäämistä. - Asukastuvat matalankynnyksen neuvontapalvelu, yksilöllinen tuki. - Kotona asumisen tukeminen lähipalveluna. - Voimaa Vanhuuteen ohjelman mukainen toiminta kotona asuvien ikäihmisten 75+ toimintakyvyn ylläpitämisen edistämiseksi. - Koteihin tarjottava taidetoiminta mahdollistaa kulttuurin omaehtoisen kokemisen ihmisille, jotka eivät syystä tai toisesta hakeudu aktivoivien palvelujen piiriin. - Kulttuuristen perhepäivien sisällöillä kaupungin eri alueilla tuetaan perheiden arkea, vuorovaikutusta sekä yhdessä toimimista ja tekemistä. - Muistelutyöllä musiikin keinoin tuetaan ikäihmisten kotona asumista ja pärjäämistä.	vastaava lähiötyöntekijä, kulttuuri- ja liikuntatiimit

7. Työllistyminen ja toimeentulo

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Toteutetaan aktiivisia toimenpiteitä (henkilöstöpolitiikka, hankintapolitiikka, yritysyhteistyö, eläkeselvittelyt jne.) pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi ja työmarkkinatuen kunta-osuusmaksun pienentämiseksi.	Työllistetään pitkäaikaistyöttömiä mahdollisuuksien mukaan palvelualueen eri toiminnoissa. Tuetun työllistämisen palvelukokonaisuus asukastuvilla. Maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen asukastuvilla.	Vastaava lähiötyöntekijä, asukastupatiimi, hej

8. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Kehitetään uudenlaisia monipuolisia lähipalvelualueita ja lähipalvelukonsepteja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (vrt. Männistö, Jynkä). Tuetaan asuinalueiden oma-toimisuutta ja omaleimaisuutta (pitäjäraadit, talkooraha, yms.).	Palveluverkostosuunnittelussa huomioidaan palvelujen monipuolisuus ja tilojen monipuolinen ja tehokas käyttö. Pitäjäraatien toiminta vakiintuu.	Aluekoordinaattori, lähidemokratiaatiimi, hej
Parannetaan yleisesti Kuopion turvallisuutta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Hyödynnetään asiakas- ja asukastietoa turvallisen elinympäristön kehittämisessä.	- Yhteisöllisyys vahvistaa elinympäristön turvallisuutta. - Asukastuvat lähiöissä palvelualueena erilaisille toimijoille. - Kuopion monialainen turvallisuustyöryhmän toiminta ja turvallisuussuunnitelma osana sähköistä hyvinvointikertomusta. - Kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen työryhmän suunnitelmat toimenpiteineen - Seksuaaliterveyden edistämisen työryhmän suunnitelmat toimenpiteineen seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi - Liikenneturvallisuuden edistäminen Suojatiesuojelija toiminnalla	Hyvinvointikoordinaattori, koko henkilöstö

4. UUDISTUVA KUOPIO

12. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Jalkautetaan uutta kaupunkistrategiaa. Tuetaan hankinta- ja omistajapolitiikalla kaupunkistrategian toteutumista.	Strategia viedään käytäntöön toimintatasolle. Hankinnat toteutetaan hankintaohjelman mukaisesti ja avustukset kohdistetaan strategian tavoitteiden mukaisesti.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja/ koko henkilöstö
Kehitetään päätöksenteon avoimuutta ja viestintää.	Osallistetaan henkilöstö/asukkaita/asiakkaita päätöksenteon valmisteluvaiheessa. Luo- daan toimintamalleja osallistamisprosessiin, koulutetaan esimiehet ja henkilöstö toimintamallin toteuttamiseen.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja/ koko henkilöstö
Toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Henkilöstön sairauspoissaolot vähenevät 2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaolojen sijaisjärjestelyt turvataan.	Esimiesten/henkilöstön koulutus ja vastuu- tus. Työyhteisötaitojen ja työmenetelmien kehittäminen. Poissaolojen seurannan kehittäminen ja varhaisen puuttumisen malli. Vahva yhteistyö työterveydenhuollon kanssa ennaltaehkäisevään toimintaan.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja

13. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palvelu- prosesseja.	Kehitetään edelleen sähköisiä palveluja (sähköinen maksaminen). Ollaan mukana Tulevaisuuden kuntien ICT-yhteistoiminnan toteuttamishankkeessa soveltuvin osin. Kult- tuurin digikokeilu kotihoidon kanssa. Liikun- nan aktivoinnissa kokeilut Seppo I. O.	hej, ao. tiimien yhdyshenkilöt
Osallistutaan maakunta- ja soteuudistuk- sen valmisteluun ja varaudutaan omassa toiminnassa tulevaan muutokseen, jotta muutos toteutuisi mahdollisimman suju- vasti asiakkaille ja henkilöstölle.	Ollaan mukana maakuntaudistuksen val- mistelussa (mm. hyte- ryhmässä, maakun- nallinen Lape-hanke jne.) ja huolehditaan, että Kuopion kaupungin ja maakunnan hy- vinvointikertomuksen keskustelevalt keske- nään. Kommentoidaan aktiivisesti maakun- nan hyvinvointikertomusta ja ollaan mukana sen työstämisessä resurssien mukaan. Käy- dään neuvotteluja ja sovitaan toiminnoista niin, että yhteistyö perusturvan, terveyden- huollon ja mm. järjestöjen kanssa toimii myös jatkossa.	Hyvinvoinnin edis- tämisen johtaja, hyvinvointikoor- dinaattori
Uudistetaan ja kehitetään toimintaa mm. erilaisten kokeilujen avulla ja ottamalla käyttöön hyviä toimintatapoja.	Kehitetään toimintaympäristön ja asiakkai- den tarpeiden mukaisia toimintatapoja ja palveluita. Vuosittainen sähköisen hyvinvoin- tikertomuksen kertomuksen ja suunnitelman toteutuminen ja tästä viestintä.	Hyvinvointikoor- dinaattori, ehkäise- vän päihdetyön koordinaattori, hej

14. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Toimitaan taloudellisesti ja parannetaan tuottavuutta, jotta kaupungin taloudelli- nen tulos on suunnitellun mukainen ja tasapainossa valtuustokauden aikana.	Toimitaan taloudellisesti ja tehokkaasti.	Hyvinvoinnin edis- tämisen johtaja, koko henkilöstö

Taidepalvelut

Toiminta-ajatus

Taidepalvelut edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia tuottamalla teatteri-, musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia.

Järjestämällä kansallisia ja kansainvälisiä tapahtumia taidepalvelut lisää kaupungin vetovoimaisuutta, antaa elämyksiä ja virikkeitä, syventää inhimillisyyttä ja vuorovaikutusta sekä edistää kuopiolaisten ja ympäristössä asuvien ihmisten hyvinvointia.

Toiminta-ajatus toteutetaan järjestämällä teatteriesityksiä, sinfonia- ja muita konsertteja sekä muita tapahtumia.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toiminnassa on huomioitava väestön ikärakenteen muutokset, yleinen taloudellinen tilanne ja asiakkaiden vaatimustason kasvu sekä odotusten muutokset. Henkilöstön ikääntyminen ja monien pitkäaikaisten taiteilijoiden vetäytyminen esiintymislavoilta tuovat muutospaineita.

Musiikkikeskus sulkeutuu kokonaan remontin takia ajalle 1.1. - 31.8.2018 ja lisäksi osittain 31.12.2018 saakka. Kaupunginorkesteri harjoittelee Linnanpellon koululla, missä ovat myös muun henkilökunnan toimistotilat. Musiikkikeskuksen remontin aikana orkesteri jalkautuu yleisön pariin 13:een eri konserttipaikkaan. Orkesterin konsertit ovat kaupunginteatterilla, kirkoissa, Kuopio-hallissa, yliopistolla, kaupungintalon juhlasalissa ja Kuopion pitäjäraatien alueilla yhteistyössä raatien kanssa toteutettuna. Taloa voidaan vuokrata konsertteihin ja muihin tapahtumiin vuoden 2018 aikana vain syyskaudella, kokoukset jäävät lähes kokonaan pois myös syyskaudella oheistilojen ollessa edelleen remontin alla.

Kuopion Musiikkikeskuksen uusi johtaja aloittaa 1.3.2018 ja Kuopion kaupunginorkesterin uusi ylikapellimestari 1.8.2018.

Teatteri on uuden tilanteen edessä paikallisen kilpailuasetelman muuttuessa alan tarjonnan lisääntyessä. Teatteri on omassa strategiatyössään puntaroinut kahden näyttämön tuotantomallia, asiakassegmentointia ja tarjonnan kohdentamista. Muutoin peruskorjattu ja laajennettu teatteritalo on muutaman vuoden aikana osoittanut toimivuutensa ja käytettävyytensä. Henkilöstörakennetta kehitetään muutosten vaatimalla tavalla, johtotähtenä oman esitystoiminnan turvaaminen.

Valtionosuusuudistus vaikuttaa sekä orkesterin että teatterin toimintaan, ja se on huomioitu suunnittelussa siinä määrin kuin mahdollista valmistelun ollessa vielä kesken.

Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet

Kuopion kaupunginteatteri on muuttanut päivälipunmyyntiä siten, että lippuja voi ostaa internetin lisäksi esim. Kuopio-Infosta sekä kaikista Lippupisteiden myyntipisteistä. Teatterilta lippuja voi ostaa kaksi tuntia ennen esitystä. Selvityksen alla on naulakkopalveluiden uudelleen järjestely. Painopiste on näyttämötyön ja esitysten valmistamisen turvaamisessa. Tukipalveluita tehostetaan ja tilaisuuden tullen uudelleen järjestellään. Myynnin ja markkinoinnin merkitys on kasvanut ja tulee kasvamaan entisestään. Tavoitteena on suunnitella, valmistaa ja käynnistää yleisötyö uusien yleisöjen kasvattamiseksi. Teatteri etsii koko ajan tapoja lisätä talon käyttöastetta.

Musiikkikeskuksen tilojen markkinointia tehostetaan vuonna 2018 kaupungin strategian 2020 mukaisesti ammattitaitoisia palvelupaketteja korostaen. Kaupunginorkesterin konsertteja on paketoitu uudensuunitteluihin, joiden avulla sitoutetaan kuulijoita orkesterin toimintaan entistä monipuolisemmalla tavalla.

Musiikkikeskuksen vuosi 2018 on taloudellisesti poikkeuksellinen remontin takia, mm. talon vuokra- ja pääsylipputulot vähenevät huomattavasti. Johtajavaihdokset lisäävät Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin kiinnostavuutta. Orkesteri tavoittelee kevään 2018 jalkautuvalla toiminnalla uutta yleisöä.

Toiminnan painopisteet

Hyvinvointipalveluiden tiedotusta, markkinointia ja viestintää koskeva kokonaissuunnitelma valmistuu ja otetaan käyttöön taidelaitosten erityispiirteet huomioon ottaen.

Taidepalvelut suunnittelee ja toteuttaa taide-elämyksiä ja tapahtumia ottaen huomioon kuntalaisten ja ympäröivän maakunnan asukkaiden ikärakenteen sekä taiteeseen ja tapahtumiin kohdistuvat odotukset. Valta-kunnallisesti tunnustetut taidepalvelut lisäävät myönteistä Kuopio-kuvaa, koko alueen vetovoimaisuutta sekä kaupungin kansainvälistymistä. Poikkeuksellisia olosuhteita hyödyntäen kaupunginorkesteri tuottaa konsertteja Kuopion alueen asukkaille tarjoten uudenlaisia musiikkitapahtumia. Orkesteri on kutsuttu 14 konserttia käsittävälle Kiinan konserttimatkalle, Konserttikiertue toteutetaan, mikäli Kiinan valtio antaa asialle lopullisen vahvistuksen.

Kaupunginteatterin ja kaupunginorkesterin yhteistyö jatkuu vuonna 2018.

Teatteri suunnittelee näyttämöiden ohjelmistopainotuksia uudesta näkökulmasta, huomioiden asiakassegmentoinnin – jo valtionosuusuudistus kannustaa tähän, sekä teatterin salien käyttö- ja täyttöasteet.

Toiminnan painopisteiden vaikutukset osaamis- ja henkilöstötarpeeseen sekä henkilöstövaikutukset

Taidepalvelujen taiteellisen ja muun henkilöstön tehtävien jäädessä avoimeksi tilalle voidaan palkata taloudellisten resurssien puitteissa toiminnan vaatima ammattitaitoinen työntekijä. Kaupunginorkesterin rakenne edellyttää rekrytointia muusikoiden siirtyessä eläkkeelle.

Teatterin nykyinen tapa tuottaa n. 6 ensi-iltaa vuodessa edellyttää nykyisen kokoista ensembleä sekä säännöllistä vierailijoiden käyttöä. Taidepalvelujen nykyinen määrä esityksiä ja tapahtumia vaatii nykyisen määrän teknistä- ja aukipitohenkilöstöä. Mikäli käyttöastetta halutaan nostaa, em. henkilöstömäärää pitää lisätä.

Vakinaisen henkilökunnan ammattitaitoa ja työkykyä ylläpidetään ja tuetaan täydennys-, oppisopimus- ja muun koulutuksen avulla.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Luovan ja ammattitaitoisen taiteellisen henkilökunnan saaminen Kuopioon riippuu olennaisesti Kuopion kaupungin ja sen taidepalvelujen vetovoimaisuuden kehityksestä.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Vierailevien taiteilijoiden työpanosta täydennetään edelleen ostopalveluna. Tiloja vuokraamalla taidepalvelut tukee luovaa taloutta ja liike-elämää.

1. KASVAVA KUOPIO

3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Työssäkäyntialueen yhteistyötä laajennetaan ja tiivistetään alueen elinvoiman vahvistamiseksi.	Palvelut ovat kaupungin vetovoimatekijä ja niitä tuotetaan yli kuntarajojen. Kuopion kaupunginorkesteri konsertoi kevään aikana 13 eri konserttipaikassa Musiikkikeskuksen ollessa remontissa. Kuopion keskustan lisäksi konsertteja pidetään kaikkien kauden pitäjäraadin alueella. Myös Musiikkikeskuksen palvelujen markkinointiin on mahdollista panostaa enemmän tilojen ollessa remontin takia poissa käytöstä. Kaupunginorkesteri on kutsuttu konsertoimaan Kiinaan keväällä 2018. Neljätoista konserttia sisältävä konserttimatka toteutetaan, mikäli Kiinan valtio antaa asialle lopullisen hyväksynnän. Teatterille on iso ja kunnianhimoinen tavoite saada työssäkäyntialueelle yhteistyötä. Teatteri säteilee elinvoimaa esim. Siilinjärven alueelle, ja teatteri tarjoaa siilinjärveläisillekin kouluille esim. Teatteripolkua - mutta ei ilmaiseksi (kuten kuopiolaisille), koska vain Kuopio maksaa teatterin ylläpito-kustannukset.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

2. HYVINVOIVA KUOPIO

5. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle.	Pyritään saamaan lisää asiakkaita hyvinvoinnin palveluiden piiriin. Kaupunginorkesteri kutsuu kaikki vuonna 2017 syntyneet kuopiolaiset lapset kummilapsitoimintaan. Taidepalvelut on mukana kulttuuripolkutoiminnassa tarjoten Kuopion 7 luokan oppilaille teatteri- ja musiikkiesityksiä. Kulttuuriluotsitoiminnan kautta erityisryhmiin kuuluvia henkilöitä tuodaan orkesterin konsertteihin ja teatterin esityksiin. Teatteri jatkaa maksuttomia yleisötilaisuuksia, kuten avoimia harjoituksia, kauden avajaisia, tekijät esiin -tapahtumia jne. Teatteri on luomassa mallia yleisötyölle. Teatterin strategia-työn tiimoilta on todettu uhkana yleisövaje ja mahdollisuutena yleisötyöllä uusien yleisöjen kasvattaminen. Yleisötyö on ei-kaupallista ja markkinointi on kaupallista, ja näillä on yhteinen rajapinta. Teatterilla on vanha hyvä pohja Kommando-toiminnassa, jota ei sellaisenaan kuitenkaan olla ottamassa uudelleen käyttöön, vaan sen pohjalta kehitetään toimintatavat ja -malli yleisötyöhön.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

4. UUDISTUVA KUOPIO

12. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Jalkautetaan uutta kaupunkistrategiaa. Tuetaan hankinta- ja omistajapolitiikalla kaupunkistrategian toteutumista.	Strategia viedään käytäntöön toimintatasolle. Talon tilavuokrauksen kautta Kuopion Musiikkikeskuksessa järjestetään kokouksia, konsertteja ja muita tapahtumia. Orkesteri toteuttaa vetovoimaisia, korkeatasoisia konsertteja. Musiikkikeskuksen uusi johtaja aloittaa 1.3. ja taiteellinen johtaja 1.8.2018. Hankinnat toteutetaan hankintaohjelman mukaisesti. Teatteri osaltaan edistää sitä, että Kuopio on Suomen nopeimmin kehittyvä kokous-, tapahtuma- ja matkailualue. Teatterin imago ja maine on hyvä erilaisten tilaisuuksien pitopaikana, ulosvuokraukset ja vuokratuotto kasvavat koko ajan. Omilla ohjelmistovalinnoillaan teatteri huomioi kaupunkistrategian niin, että se parhaiten palvelee kuntalaisia sekä toimii maakunnan veturina kulttuurialalla. Hyvän elämän pääkaupungissa teatteri on keskeinen tekijä tuomaan alueelle sekä elinvoimaa ja arjen rikkautta. Omassa strategiassaan teatteri huomioi sen, että Kuopio on paras paikka lapsille: Maria-näyttämön repertuaaria ja painopistealuetta kehitetään kaupunkistrategian ohjaamalla tavalla.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt, koko henkilöstö
Toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Henkilöstön sairauspoissaolot vähenevät 2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaolojen sijaisjärjestelyt turvataan.	Esimiesten/henkilöstön koulutus ja vastuutus. Työyhteisötaitojen ja työmenetelmien kehittäminen. Poissaolojen seurannan kehittäminen ja varhaisen puuttumisen malli. Vahva yhteistyö työterveydenhuollon kanssa ennaltaehkäisevään toimintaan. Teatterin tilastot osoittavat, että n. 90 % henkilöstöstä ei sairastanut yhtään päivää v. 2017. Teatterilla on kuitenkin kehitettävää työhyvinvoinnissa ja työkykykysymyksissä. Yhdessä henkilöstön kanssa suunnitellaan tyky-toimintaa, johon kaikki teatterin työpisteet osallistuvat. Jatkamme henkilöstön tyhy-toimintaa, vahvistamme tyhy-työryhmän asemaa ja järjestämme yhteistyössä opintoyhdistyksen kanssa näihin teemoihin liittyvää koulutusta henkilöstölle. Selvitetään yhteistyössä Kallaveden työterveyden ja musiikkoitten tuki- ja liikuntaelinsairauksiin erikoistuneen fysioterapeutti Markku Riihisen kanssa pitkäjänteisen kuntouttava projektin toteuttamismahdollisuudet, aloitetaan vuonna 2018 aikana. Pyritään lisäämään henkilöstön mahdollisuuksia omaehtoiseen kunnon ylläpitämiseen. Jatketaan sähköpöytien hankintaa toimistotyöntekijöille. Musiikkikeskuksen muu kuin taiteellinen henkilökunta tekee kansainvälisen tutustumismatkan konsertti-, kokous- ja kongressitaloihin.	Kaikki esimiehet, henkilöstö

13. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Digitalisoidaan ja sujuvotetaan palveluprosesseja.	Kehitetään edelleen sähköisiä palveluja. Taidepalveluissa tutkitaan sähköisen pääsylipun käyttömahdollisuuksia ja asiakaspalvelujen palautemenetelmien ja -ohjelmistojen käyttöön oton mahdollisuuksia. Alustavia keskusteluja on jo käyty palveluntuottajien kanssa. Teatteri odottaa kaupungin mahdollista kassajärjestelmän uudistusta, joka mahdollistaisi laajan myyntiverkoston ja tavoittaisi Kuopion kyliäkin, nykyajan vastine entisajan teatteriasiamiehille.	Asiakkuusjohtajat, palvelupäälliköt, tietohallinto
Uudistetaan ja kehitetään toimintaa mm. erilaisten kokeilujen avulla ja ottamalla käyttöön hyviä toimintatapoja.	Kehitetään toimintaympäristön ja asiakkaiden tarpeiden mukaisia toimintatapoja ja palveluita. Musiikkikeskuksen toiminnassa otetaan huomioon loppuvuodesta 2017 toteutetun asiakaskyselyn tulokset. Orkesterin esiintyessä pitäjäraatien alueilla ohjelmasisällöt ovat asukkaiden toiveiden mukaisia. Teatteri on omassa strategiatyössään ottanut yhdeksi painopisteeksi Maria-näyttämön kehittämisen ja siitä näkökulmasta mm. lastenteatterin tarjonnan laajentamisen. Teatteri on lisäksi tehnyt kokeiluja yhteistuottamisesta toisten ammattiteattereiden kanssa.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

14. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö
Toimitaan taloudellisesti ja parannetaan tuottavuutta, jotta kaupungin taloudellinen tulos on suunnitellun mukainen ja tasapainossa valtuustokauden aikana.	Toimitaan taloudellisesti ja tehokkaasti. Ohjelmistosuunnittelu toteutetaan riittävän pitkäjänteisesti joustavuus säilyttäen. Teatteri on tehnyt ja jatkaa edelleen toimenpiteitä kokonaistaloudellisesti tehokkaiden hallinnollisten ratkaisujen aikaansaamiseksi. Ydintoiminta, eli esittäminen turvataan tukipalveluiden tehostamisella. Teatterin tulos on riippuvainen ohjelmistosuunnittelun ja myynnin onnistumisesta, ja sen vuoksi ohjelmistosuunnittelua tehdään useampi kausi eteenpäin. Näin saadaan hahmotettua laajempi kokonaisuus koskien talousarviovuoden lisäksi taloussuunnitelmavuosia. Sen myötä on mahdollista ennakoida ja hallita taloudellisia ja tuotannollisia riskejä.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue			
TULOSLASKELMAT	TP 2016	KS 2017	KS 2018
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue yhteensä			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 175 834	9 650 609	8 989 174
Myyntituotot	2 003 949	1 183 210	1 300 479
Maksutuotot	4 750 775	5 254 692	4 883 413
Tuet ja avustukset	559 469	315 005	400 115
Vuokratuotot	2 286 978	2 377 726	1 965 800
Muut toimintatuotot	574 663	519 976	439 367
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-44 370 822	-45 245 734	-45 753 607
Henkilöstökulut yhteensä	-18 817 508	-19 008 411	-18 844 432
Palvelujen ostot yhteensä	-5 653 119	-5 970 547	-6 177 929
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 614 830	-1 416 800	-1 596 597
Avustukset	-3 484 404	-3 655 304	-3 729 304
Vuokrat	-14 672 312	-15 031 229	-15 260 667
Muut toimintakulut	-128 649	-163 443	-144 678
TOIMINTAKATE	-34 194 988	-35 595 125	-36 764 433
Kirjastopalvelut			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 002 863	824 696	844 467
Myyntituotot	588 551	377 905	377 905
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	139 916	124 690	213 000
Vuokratuotot	37 146	45 200	45 200
Muut toimintatuotot	237 250	276 901	208 362
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 457 288	-6 502 849	-6 676 055
Henkilöstökulut yhteensä	-3 434 676	-3 542 153	-3 479 819
Palvelujen ostot yhteensä	-538 027	-574 721	-619 472
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-829 179	-624 670	-818 504
Avustukset	0	0	0
Vuokrat	-1 651 233	-1 745 774	-1 746 283
Muut toimintakulut	-4 173	-15 531	-11 977
TOIMINTAKATE	-5 454 425	-5 678 153	-5 831 588
Museokeskus			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	277 157	357 842	347 842
Myyntituotot	81 064	127 635	101 635
Maksutuotot	134 287	152 100	176 100
Tuet ja avustukset	51 087	57 607	58 607
Vuokratuotot	7 785	14 000	11 000
Muut toimintatuotot	2 934	6 500	500
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 265 960	-3 281 936	-3 445 452
Henkilöstökulut yhteensä	-1 571 259	-1 651 020	-1 700 578
Palvelujen ostot yhteensä	-182 419	-185 539	-257 320
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-143 940	-95 500	-112 500
Avustukset	0	0	0
Vuokrat	-1 363 039	-1 347 877	-1 373 054
Muut toimintakulut	-5 303	-2 000	-2 000
TOIMINTAKATE	-2 988 803	-2 924 094	-3 097 610

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue			
TULOSLASKELMAT	TP 2016	KS 2017	KS 2018
Liikuntapaikkapalvelut			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 759 876	3 406 827	3 406 827
Myyntituotot	76 455	63 912	63 912
Maksutuotot	1 270 433	1 788 756	1 788 756
Tuet ja avustukset	11 772	13 159	13 159
Vuokratuotot	1 391 211	1 511 000	1 511 000
Muut toimintatuotot	10 005	30 000	30 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 846 436	-13 701 307	-13 929 306
Henkilöstökulut yhteensä	-2 269 713	-2 398 907	-2 297 296
Palvelujen ostot yhteensä	-1 873 998	-3 173 830	-3 189 054
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-184 596	-234 004	-234 508
Avustukset	-405 000	-405 590	-405 590
Vuokrat	-7 109 412	-7 459 339	-7 773 135
Muut toimintakulut	-3 717	-29 637	-29 723
TOIMINTAKATE	-9 086 560	-10 294 480	-10 522 479
Kansalaistoiminnan palvelut			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	464 142	262 511	262 511
Myyntituotot	1 945	0	0
Maksutuotot	204 160	184 850	184 850
Tuet ja avustukset	186 719	71 661	71 661
Vuokratuotot	5 788	500	500
Muut toimintatuotot	65 530	5 500	5 500
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 350 019	-5 567 616	-5 764 184
Henkilöstökulut yhteensä	-1 192 061	-1 220 243	-1 289 835
Palvelujen ostot yhteensä	-556 766	-557 517	-544 252
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-109 048	-74 257	-74 256
Avustukset	-2 965 944	-3 187 750	-3 251 750
Vuokrat	-512 447	-497 300	-585 938
Muut toimintakulut	-13 753	-30 549	-18 153
TOIMINTAKATE	-4 885 877	-5 305 105	-5 501 673
Kansalaisopisto			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 194 860	1 887 226	1 805 220
Myyntituotot	737 569	480 208	643 477
Maksutuotot	1 285 392	1 337 779	1 092 500
Tuet ja avustukset	115 658	14 239	14 239
Vuokratuotot	49 591	54 600	54 600
Muut toimintatuotot	6 650	400	404
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 127 550	-4 955 282	-5 004 658
Henkilöstökulut yhteensä	-3 542 469	-3 475 246	-3 461 355
Palvelujen ostot yhteensä	-344 649	-311 814	-304 622
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-114 224	-89 873	-101 505
Avustukset	-113 460	-61 964	-71 964
Vuokrat	-995 634	-997 864	-1 044 139
Muut toimintakulut	-17 114	-18 521	-21 073
TOIMINTAKATE	-2 932 690	-3 068 056	-3 199 438

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue			
TULOSLASKELMAT	TP 2016	KS 2017	KS 2018
Kaupunginteatteri			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 630 050	1 641 359	1 641 359
Myyntituotot	9 555	13 050	13 050
Maksutuotot	1 332 392	1 381 207	1 331 207
Tuet ja avustukset	40 376	17 102	17 102
Vuokratuotot	136 147	135 000	135 000
Muut toimintatuotot	111 580	95 000	145 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 261 249	-6 407 988	-6 391 521
Henkilöstökulut yhteensä	-3 525 073	-3 512 172	-3 479 908
Palvelujen ostot yhteensä	-520 104	-588 172	-615 863
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-167 173	-240 271	-219 664
Avustukset	0	0	0
Vuokrat	-2 020 884	-2 032 500	-2 040 983
Muut toimintakulut	-28 015	-34 873	-35 103
TOIMINTAKATE	-4 631 199	-4 766 629	-4 750 162
Musiikkikeskus			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 325 103	1 263 899	678 899
Myyntituotot	63 766	120 500	100 500
Maksutuotot	485 987	410 000	310 000
Tuet ja avustukset	8 938	10 298	10 298
Vuokratuotot	625 698	617 426	208 500
Muut toimintatuotot	140 714	105 675	49 601
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 381 168	-4 391 772	-4 231 447
Henkilöstökulut yhteensä	-2 836 027	-2 914 245	-2 926 009
Palvelujen ostot yhteensä	-572 164	-509 998	-586 019
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 952	-51 260	-29 260
Avustukset	0	0	0
Vuokrat	-875 381	-884 669	-664 049
Muut toimintakulut	-46 644	-31 600	-26 110
TOIMINTAKATE	-3 056 065	-3 127 873	-3 552 548
Hep/Operatiiviset tukipalvelut			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 001	2 049	2 049
Myyntituotot	90	0	0
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	911	2 049	2 049
Vuokratuotot	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-303 271	-313 100	-310 984
Henkilöstökulut yhteensä	-212 436	-212 026	-209 632
Palvelujen ostot yhteensä	-31 079	-41 578	-61 327
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 433	-6 400	-6 400
Avustukset	0	0	0
Vuokrat	-51 627	-52 624	-33 086
Muut toimintakulut	-1 696	-472	-539
TOIMINTAKATE	-302 270	-311 051	-308 935

Mittaristo 2018

Avainprosessi: **Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	KS 2018
Kirjastopalvelut 1)	Fyysiset kirjastokäynnit	1 278 722	1 320 000	1 253 000	1 350 000
	Verkkooasointitapahtumat (kirjaston ulkopuolella tapahtunut asiointi)	554 013	595 000	525 000	525 000
	Kirjaston aukiolotunnit	24 396	23 980	23 900	29 000
	Lainojen kokonaismäärä	2 045 805	2 050 000	2 000 000	2 055 000
	Kirjastojen tilojen määrä m ²	10 387	10 327	11 136	10 372
Museopalvelut	Museokohteiden kävijämäärä	69 623	60 000	60 000	70 000
	Museokohteiden aukiolotunnit	5 194	5 000	5 000	5 000
	Järjestetty kokoelma-aineisto kpl	1 961 080	1 987 800	1 987 800	1 992 300
	Nettokustannus €/as	25,4	24,2	24,2	27,2
	Museoiden tilojen määrä m ²	9 560	9 691	9 691	9 691
Liikuntapaikkapalvelut	Liikuntapaikkojen käyntikerrat 2)	1 265 410	1 400 000	1 400 000	1 400 000
	Liikuntapaikkojen tilojen määrä m ²	51 291	52 700	52 700	64 532

1) Luvut sisältävät Kuopion lisäksi Kaavin ja Tuusniemen kirjastojen tunnusluvut.

2) Liikuntapaikkojen käyntikerrat sisältää sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sekä kaupallisten tilaisuuksien kävijät

Avainprosessi: **Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	KS 2018
Kansalaistoiminnan aktivointi	Kulttuuri- ja liikuntaryhmiin osallistuneet 1)	87 275	81 000	90 500	90 500
	Kino-Kuvakukon ja Nielsiän Mantun kävijöiden lukumäärä	27 668	33 000	31 000	31 000
	Yleis- ja erityisavustukset €/as	26,2	24,7	24,7	27,07
	Asukastupaverkosto, asukastupien lukumäärä	12	14	10	12
	Asukastupien kävijämäärä 2)	69 991	90 000	70 000	70 000
	Asukastupien työllistämisaikutus (henkilöä / htv) 3)	74/22	130/30	110/20	110/20
	Kansalaistoiminnan aktivoinnin tilojen määrä m ²	1 977	2 836	2 836	3 127
Kansalaisopisto 4)	Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	25 263	24 000	24 000	24 000
	Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	45 469	45 500	45 500	44 000
	Kansalaisopiston nettokustannus €/h (ilman valt.osuuksia ja työll.)	64,5	67,4	68,90	72,71
	Kansalaisopiston tilojen määrä m ²	3 535	3 535	3 535	3 658

1) Kulttuuriin - ja liikuntaan aktivointiin lasketaan em. ryhmiin osallistuneet sekä liikunta- ja kulttuuripolkuun osallistuneet

2) Asukastupien kävijämäärä riippuu tupien aukiolosta. Mikäli vakituksia ohjaajia on 12, kävijämäärä on 120 000. Mikäli vakituksia ohjaajia on 4, joudutaan tupia sulkemaan!! Kävijämääräarvio tällöin 90 000.

3) Asukastupatoiminta: palkkatukityöllistetyt, työharjoittelijat, työvalmennuksessa olevat sekä kuntouttavassa työtoiminnassa olevat.

4) TA-2018 opetustuntien lukumäärän pieneminen johtuu työvoimapolitiittisen maahanmuuttajakoulutuksen loppumisesta. K-opiston mittarit ovat vuositasen mittareita.

Avainprosessi: **Taidepalvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	KS 2018
Kaupunginteatteri	Teatterissa kävijöiden lukumäärä	74 530	65 000	70 000	65 000
	Nettokustannukset / katsoja	61,8	71,5	68,09	73,08
	Näytäntöjen lukumäärä	313	240	269	240
	Kaupunginteatterin tilojen määrä m ²	7 982	7 982	7 982	7 982
Musiikkikeskus	Kävijöitten lukumäärä	111 150	120 000	120 000	45 000
	Tapahtumien lukumäärä	666	750	750	200
	Nettokustannukset / kävijät	2,0	2,0	2,1	10,4
	Musiikkikeskuksen tilojen määrä m ²	5 760	5 760	5 760	3 036
Kaupunginorkesteri	Konserttien kokonaislukumäärä	196	120	191	85
	Kuulijoiden kokonaislukumäärä	45 847	38 000	46 000	45 000
	Nettokustannukset / kuulijat	61,8	74	64,4	68,6

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue		TP 2016	KS 2017	Ennuste 2017	KS 2018
Henkilöstömittarit	Kokonaistyöaika (ilman työllistämistä)	404	415	414	412
	Sairauspoissaolot kalenteripv / htv	10,8	11	13	11

HENKILÖSTÖLASKELMA 2018

Henkilöstösuunnitelma	TA 2017 htv	TA 2018 htv	MUUTOS 2017/2018 htv	TA+TAMU 2017 1 000 €	TA 2018 1 000 €	MUUTOS 2017/2018 1 000 €	YHTEENSÄ	
HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	2017 htv	2018 htv	2017/2018 htv	2017 1 000 €	2018 1 000 €	2017/2018 1 000 €	2018 htv	2018 1 000 €
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	174,3	172,5	-1,8	5 808	5 915	107	172,5	5 915
Ohjatun hyvinvoinnin palvelut	107,9	109,3	1,4	3 808	3 792	-16	109,3	3 792
Taidepalvelut	127,5	126,6	-0,9	5 152	5 145	-7	126,6	5 145
Johdon tukipalvelut	5,6	4,0	-1,6	222	155	-67	4,0	155
Palvelualue yhteensä	415,3	412,4	-2,9	14 990	15 007	17	412,4	15 007

Luvuissa ei ilmoiteta keskitetystä määrärahasta työllistämisaroin ja oppisopimuksella palkattua henkilöstöä, kesätyöntekijöitä, luottamushenkilöiden palkkioita, vammaispalvelun sijaismaksajana maksettavia avustajien palkkoja (tili 4081) ja jaksotettuja palkkoja.

4.3. Investointiosan erittely vuonna 2018

Kustannus- arvio	TP 2016 (1.000 €)	TA + TAMU 2017 (1.000 €)	TA 2018 (1.000 €)
---------------------	----------------------	--------------------------------	----------------------

YHDYSKUNTARAKENTAMINEN

Lähiliikuntapaikat (bruttositova)

Tulot		45	0	0
Menot		-384	-30	-100
Netto		-339	-30	-100

Liikuntapaikat (bruttositova)

Tulot		0	0	0
Menot		-3 692	-1 845	-6 105
Netto		-3 692	-1 845	-6 105

Suurimmat yhdyskuntarakentamisen investoinnit:

Liikuntapaikat

- Lippumäen tekojäärata 3 100 000 €
- Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskus 300 000 €

Lippumäen tekojääradan toteuttamisella pidennetään luistelukautta, parannetaan luistelualueen toimivuutta ja luodaan edellytyksiä uusien käyttäjäryhmien muodostumiselle sekä luistelu-urheilun kehittymiselle.

Tekojääradan arvioidaan houkuttelevan pika- ja retkiluistelijoita myös valtakunnallisesti alueelle ja on siinä mielessä myös matkailua edistävä hanke. Suomessa on tällä hetkellä vain kaksi täysmittaista pikaluisteluun sopivaa tekojäärataa. Samalla Lippumäen alue saadaan vähitellen valmiiksi. Heinjoella jatketaan yhteisrakentamishankkeita alueen toimijoiden kanssa ja toteutetaan samalla alueen yleissuunnitelmaa sekä parannetaan harrastus- ja harjoitteluolosuhteita.

Lähiliikuntapaikat

- Pirttilahden keskuspuisto 100 000 €

Keskuspuiston korjauksen toteuttamisella parannetaan puistoaluetta ja lisätään alueen asukkaiden ja muiden puiston käyttäjien viihtyvyyttä.

KONEET JA KALUSTO

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta (bruttositova)

Tulot		0	0	0
Menot		-531	-635	-731
Netto		-531	-635	-731

- Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen kalustohankintoihin mm. Nilsin ja Karttulan kirjastojen kalustaminen ja varustaminen sekä kaupunginteatterin ja musiikkikeskuksen valokaluston, laitteiden ja kaluston uusimiseen.

MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET (bruttositova)

Tulot		20	0	0
Menot		-101	-50	-50
Netto		-81	-50	-50

Museon kokoelmien kartuttamiseen ja kehittämiseen, taideomaisuuden ylläpitoon.

Kustannus- arvio	TP 2016 (1.000 €)	TA + TAMU 2017 (1.000 €)	TA 2018 (1.000 €)
---------------------	----------------------	--------------------------------	----------------------

Kuopion Tilakeskus

PERUSKORJAUS

Kuopion musiikkikeskus (bruttositova)

Tulot	0	0	0	0
Menot	-8150	0	-650	-7 500
Netto	-8150	0	-650	-7 500

- Taloteknisten järjestelmien uusiminen, konserttitalin istuimien kunnostaminen sekä esiintymislavan tekniikan korjaus. Rakennustyö alkaa tammikuussa 2018 ja kohde valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Kuopion museon perusparannus ja laajennus (bruttositova)

Tulot		0	0	0
Menot	-15 000	0	-500	-1 500
Netto	-15 000	0	-500	-1 500

- Kuopion museon perusparannus ja laajennus -hanketta jatketaan arkkitehtuurikilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta. Vuoden 2018 määräraha käytetään suunnitteluun.

Maaningan nuoriso- ja liikuntatalo (bruttositova)

Tulot	750	0	0	750
Menot	-3 700	0	0	-1 600
Netto	-2 950	0	0	-850

- Rakennuksen perusparantaminen, taloteknisten järjestelmien uusiminen.

Lippumäen jäähallin muuttaminen sisäliikuntatilaksi (bruttositovuus)

Tulot	800	0	0	0
Menot	-4 900	0	0	-200
Netto	-4 100	0	0	-200

- Lippumäen jäähallin muuttaminen sisäliikuntatilaksi sekä rakennuksen perusparannus, vuoden 2018 määräraha suunnitteluun.

Nilsin kirjasto (bruttositova)

Tulot	247	0	247	0
Menot	-724	-21	-474	-250
Netto	-477	-21	-227	-250

- Kirjaston talotekniset korjaustyöt sekä monipalvelupisteen rakentaminen. Kohde valmistuu maaliskuussa 2018.

Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus (bruttositova)

Tulot	0	0	0	0
Menot	-24 000	0	0	-600
Netto	-24 000	0	0	-600

- Vuoden 2018 määrärahavaraus suunnitteluun.

Kustannus- arvio	TP 2016 (1.000 €)	TA + TAMU 2017 (1.000 €)	TA 2018 (1.000 €)
---------------------	----------------------	--------------------------------	----------------------

UUDISRAKENTAMINEN

Lippumäen ylipainehalli (bruttositova)

Tulot		0	0	0
Menot	-3 700	0	-2 250	-1 450
Netto	-3 700	0	-2 250	-1 450

- Uusi ylipainehalli johon sisältyy tarvittavat puku- ja yleisötilat. Ylipainehalli sijoittuu Lippumäen nykyisen keinoitekonurmijalkapallokentän päälle. Avustushakemus jätetty Suomen Palloliitolle.

Keskuskentän areena (bruttositova)

Tulot		0	0	0
Menot		0	0	-200
Netto		0	0	-200

- Vuoden 2018 määrärahavaraus suunnitteluun.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovuus:

Käyttötaloulosassa palvelualueita sitoo toimintakate. Lautakunnilla on oikeus tehdä palvelualueiden tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksia, kun ne eivät muuta toimintakatetta. Toimintakatteeseen vaikuttavat ja palvelualueiden väliset muutokset on valtuuston hyväksyttävä.

Käyttötalous:	Sitovuus
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	Toimintakate
Investoinnit	Sitovuus
Kalustoinvestoinnit	Toimintakulut
Muut aineelliset hyödykkeet / Taidehankinnat	Toimintakulut
Yhdyskuntarakentaminen - Kaupunkiympäristön ja Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueet valmistelevat yhdessä kohteet ja kaupunkirakennelautakunta tekee rahoituspäätöksen.	
- Liikuntapaikkapalvelut	Toimintakulut
- Lähiliikuntapaikat	Toimintakulut

Hyvinvoinnin edistämisen lautakuntaan nähden sitovuus:

Käyttötalous:	Sitovuus
Kirjastopalvelut	Toimintakate
Museokeskus	Toimintakate
Liikuntapaikkapalvelut	Toimintakate
Kansalaistoiminnan palvelut	Toimintakate
Kansalaisopisto	Toimintakate
Kaupunginteatteri	Toimintakate
Musiikkikeskus	Toimintakate
Johdon tukipalvelut	Toimintakate
Investoinnit	Sitovuus
Kalustoinvestoinnit (palvelualuejohtaja päättää määrärahan jakamisesta avain- ja palveluprosesseille)	Toimintakulut
Muut aineelliset hyödykkeet / Taidehankinnat (museonjohtaja päättää määrärahan käytöstä)	Toimintakulut
Yhdyskuntarakentaminen - Kaupunkiympäristön ja hyvinvoinnin edistämisen palvelualueet valmistelevat yhdessä kohteet ja kaupunkirakennelautakunta tekee rahoituspäätöksen.	
- Liikuntapaikat (lautakunta päättää kohteet, ei euroja. Mahdolliset muutokset kohteisiin tuodaan lautakunnan käsittelyyn).	Toimintakulut
- Lähiliikuntapaikat (lautakunta päättää kohteet, ei euroja. Mahdolliset muutokset kohteisiin tuodaan lautakunnan käsittelyyn).	Toimintakulut